SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ ... U. T. 59 - 3667 - Buenos Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX. BUENOS AIRES, 6 DE ENERO (JANUARJA) DE 1939 Núm. (Štev.) 103

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Ljubljanski župan rojakom v Severni Ameriki

Iz Bele Krajine sem, ki njena kri od nekdaj v potokih odteka v daljno tujino. Zato tako dobro vem, kaj za naš mali narod pomeni izseljevanje, in zato sem se vedno zanimal za to življenjsko vprašanje slovenskega naroda, — zato sem se z veseljem odzval vabilu, da sem obiskal naše rojake v Ameriki.

Skoraj s strahom sem se podal na pot, ker sem se bal, da najdem potrjeno misel naše javnosti o propadanju našega življa onkraj morja. Toda vprav veličastne manifestacije narodne zavesti onkraj morja so me trdno prepričale, da nam v skrbeh za svojo kri v Ameriki ni treba obupavati. Še več, vrnil sem se s trdno vero, da naš narod v Ameriki raste in se krepi, poleg tega pa zavzema tako časten položaj, da naš mali narod občuduje tudi najvišja Amerika. In to po pravici, saj ste Vi, predragi ameriški Slovenci, tako trdni v ljubezni do domovine in tako krepki ter navdušeni pomočniki pri delu za čim tesnejše stike med staro in novo do movino in svetel zgled požrtvovanosti za slovensko stvar.

Potolažen in okrepčan in Vas občudujoč sem se vrnil v Ljubljano. In kakor sem se med Vami pri vsakem koraku vpraševal, kje je naša slovenska domovina, ali v Ameriki ali v Sloveniji, tako se tudi doma spet sprašujem in si odgovarjam, da je naša domovina to in onkraj morja, da ste Vi naši in da smo mi Vaši, da je Slovenija to in onkraj morja vsa enako naša in vsem enako ljuba.

Stara in nova domovina, evropska in ameriška Slovenija sta danes samo na zemljevidu razdeljena pojma, v resnici in v naših srcih so pa naši in Vaši domovi samo ena slovenska domovina.

New York, Pittsburg, Chicago, Joliet, Milwaukee z ameriško Ljubljano — Clevelandom na čelu in vsi drugi kraji, kjer sem ganjen pričel verovati v Vašo slovensko bodočnost, so mi s svojim slovenskim življenjem odkrili razveseljivo sliko, ki je podobna ognju navdušenja za slovensko stvar v dobi taborov v stari domovini. To je tisto navdušenje porojeno iz vrele slovenske krvi, ki je v stari domovini gnalo podjarmljeni in ponižani narod k delu in k zmagam skozi desetletja in desetletja in nas pripeljalo pred 20 leti v svobodno našo kraljevino Jugoslavijo.

Vse Vaše prireditve so pravi slovenski tabori, kakršni so bili nam za temelj nepremagljivih trdnjav narodne zavesti, da se je slovenstvo razmahnilo z vso silo in premagalo vse ovire do svobode in samostojnosti, zato pa tako trdno verujem, da boste tudi Vi, Slovenci v tujini, napredovali in rasli ter postajali od leta do leta močnejši in važnejši faktor držav, kjer prebivate in delujete, hkrati pa tudi stari domovini enako trden in močan ter prizadeven del enotnega slovenskega naroda. Kdor Vaš napredek res pozna, mora priznati, da na marsikaterem polju svojih prizadevanj in svojega dela že z uspehom tekmujete s staro domovino in nam boste na tem potu v kratkem času v marsičem naši učitelji.

Tudi ob naših taborih so pogumni podžigali malodušne in jih potegnili za seboj na pot dela, bojev in zmage. Samo naprej so šli naši taborjani in nikdar niso nazadovali, zato bo pa tudi Vaš razvoj tak, kakršen je bil naš sem od taborskih časov. Tudi Vi boste še napredovali in rasli, toda Vam ne bo treba do zmage pol stoletja, ker korakate naprej v tempu, ki ga Vam je dala Vaša ameriška domovina.

Z Vami in za Vami gre mladina, Vaša kri in sila. Ta mladina je jamstvo za slovensko bodočnost, zato pa moramo njej posvetiti vse svoje skrbi in vso svojo ljubezen. Mladina mora vedeti za domovino svojih staršev in delajmo vsi na to, da se mladina Slovencev izza meja strne z mladino v stari domovini. Zato iščimo potov, po katerih naj prihaja slovenska mladina v staro domovino, da jo spozna in se v njej okrepi za delo v korist vsega slovenskega naroda to- in onkraj morja.

V imenu evropskega glavnega mesta Slovenije pozdravljam vse Slovence onkraj naših meja in vabim k posnemanju naših rojakov v Ameriki. Kadar se napravjate na obisk v staro domovino, vzemite svoje otroke s seboj! Ljubljana jih bo sprejela kot svojo deco! Vi za mejami in mi v stari domovini se pa potrudimo, da čim več slovenskih otrok iz tujine spozna staro domovino. To naj bo naša naloga za prihodnje leto!

Po tem sklepu pa moj najlepši pozdrav slovenski mladini v tujini!

Župan mesta Ljubljane:
dr. Juro Adlešič, l. r.

Položaj v Španiji

DRŽAVLJANSKA VOJNA JE DOSLEJ POVZROČILA 1.250.000 ŽRTEV POLEG OGROMNE MATERIJALNE ŠKODE — NI MOGOČE PREDVIDEVATI, KDAJ BO KONEC KLANJA — NOVA OFENZIVA REVOLUCIONARCEV S SODELOVANJE ITALIJANSKIH ČET

Računajo, da je državljanska vojna v Španiji povzročila doslej 1.250.000 žrtev tekom tridesetih mesecev, ki so pretekli, odkar so Franco in nekateri drugi generali zanetili upor. Od teh 1.250.000 žrtev je skoro milijon mrtvih in med njimi veliko število civilnih prebivalcev, ki so jih pomorile letalske bombe.

Revolucionarna vojska, ki je imela doslej izdatno pomoč od strani Italije in tudi Nemčije, je od izbruha državljanskevojne močno povečala zasedbo. Od 47 španskih provinc jih je sedaj 30 v rokah revolucionarcev, v 9 imajo oblast republikanci, v osmih pa se vršijo boji. 61 odstotkov prebivalstva je pod oblastjo revolucionarcev, ostalih 39 odstotkov pa pod ono republikancev. Za pravilno presojo položaja pa te številke seveda ne zadostujejo, marveč je treba vpoštevati dejstvo, da je ozemlje, ki jev rokah Francove vlade, predvsem poljedelsko, dočim je Katalonija, kjer se drže republikanci, industrijska dežela. To dejstvo je doslej omogočalo vladnim, da so kljubovali revolucionarnim napadom vkljub velikim težavam, ki jih imajo pri dobavah iz tujih dežel.

Med glavnimi dogodki, ki so se odigrali v Španiji tekom pravkar preteklega leta, je brez dvoma uspešna ofenziva, s katero se je Francu posrečilo prodreti do morja in razdeliti republikanskoo zemlje na dva dela, in prav tako znamenit je bil odpor republikanskega generala Roja, ki je s svojimi četami štiri mesec odbijal pri Gandesi ob Ebru ljute napade revolucionarcev ter jim tako zaprl pot do Valencije.

Tekom minulega leta se je tudi zelo poostrila zročna vojna. Prizadevanja Francije in Anglije, da bi se omejilo obstreljevanje mest, ki nimajo vojaškega pomena, so ostala brezuspešna in burgovska vlada je vse večje naselbine, ki so v republikanskih rokah, proglasila za vojaško važne objekte ter si pridržala pravico, da jih obstreljuje, kar je tudi z veliko vnemo izvrševala, pomagana pri tem posebno po italijanskem letalstvu.

Leto 1938 se je bilo začelo z znatno reakcijo republikanske vojske, ki se je bila do tedaj stalno umikala pred pritiskom revolucionarcev. General Pozos je v najhujši zimi presenetil svet z ofenzivo proti Teruelu, kateerga je zavzel in končno prisilil tudi revolucionarno posadko, ki se je bila precej časa upirala med ruševinami, da se je vdala. Ta uspeh republikancev so zelo slavili njihovi pristaši po vsem svetu ter ga navajali kot dokaz, da se je barcelonski vladi končno posrečilo dobro organizirati svojo vojsko ter jo usposobiti tudi za velike prtiofenzivne akcije. Kapitulacija Teruela je pomenila predvsem v moralnem oziru hud udarec za Franca, ki je pa brž reagiral. Poldrug mesec pozneje je sprožil proti Teruelu skrbno pripravljeno ofenzivo, ki je imela uspeh; vladni so storili vse, da bi obdržali svoje postojanke, kar se vidi tudi po tem, da so pri Teruelu izgubili 30.000 mož, med mrtvimi, ranjenimi in ujetimi, vzdržati pa jih niso mogli. Zasedba Teruela po revolucionarcih je pomenila uvod v Francovo ofenzivo proti morju, ki se je začela 9. marca; pet tednov pozneje so revolucionarne čete dospele do morja ter so potem začele izvajati svoj pritisk ter napredovati protiseveru in jugu. Republikansko ozemlje je bilo razcepljeno na dva dela. Važna industrijska središča so zaporedoma prehajala v roke revolucionarcev, dokler se ni njihova ofenziva ustavila ob rekah, pred vsem ob Ebru,, v gorati pokrajini, ki je za ofenzive zelo neugodna. Ko je revolucionarna vojska začela z novo ofenzivo proti jugu ter je ogražala Valencijo, so vladni prešli 24. julija reko Ebro ter začeli na več krajih pritiskati Francove čete nazaj. Dosegli so s tem svoj namen, da so razbremenili fronto na jugu, kjer je general Miaja z veliko naglico dal graditi utrdbe za obrambo Valencije. A tudi v tem slučaju je general Franco sklenil s protiofenzivo spet zasesti ozemlje, ki so ga revolucionarci morali po prvem navalu vladnih zapustiti. Po mnenju vojaških izvedencev je bil ta Francov sklep zgrešen, ker bi se mu bilo na vsak način bolj izplačalo nadaljevati s prodiranjem proti Valenciji, ki je bila takrat le slabo zavarovana. Po ljutih bojih se je revolucionarcem posrečilo potisniti republikance spet na drugo stran Ebra. V teh bojih je padlo okrog 100.000 mož.

V oktobru in novembru je izgledalo, da bo v španski državljanski vojni nastal preokret; da se bodo tujci umaknili s španskih tal in bo končna odločitev v rokah Špancev samih. Vlada v Barceloni je res začela pošiljati tujce domov, Italija pa je po dolgih pogajanjih z Londonom odpoklicala 10.000 svojih vojakov, ki jih je pa potem kmalu nadomestila, kakor trdijo vladni, s svežimi četami. Upanje, da se bo z umikom tujcev skrajšala vojna, je torej splavalo po vodi.

Po daljšem odmoru ob Ebru, odmoru, ki je trajal svojih pet mesecev, je general Franco — kateremu se pri Madridu doslej nikakor ni posrečilo izboljšati položaj v svojo korist — sklenil začeti z novim prodiranjem v notranjost Katalonije. Na božič je začel z novo ofenzivo, uspehov in javljajo da še stalno napreduje ter je zasedel Borjas Blancas, vendar pa poznavalci kraki sedaj še traja. Imel je nekoliko jev in vojaških zadev dvomijo, da bodo revolucionarci mogli zlomiti odpor vladnih čet, ki so se v težko pristopnih prelazih močno utrdile. Največje bitke so sedaj ob reki Segre.

Novo leto se torej začenja v znamenju povečanih vojnih operacij na Španskem. Nič ni mogoče predvidevati, kdaj se bo bratomorno klanje, ki je zahtevalo že tako veliko število žrtev, končalo.

Jeklena volja Poljske, da se hitro oboroži

V splošni oboroževalni tekmi, ki je kot bolezen zajela ves svet, je tudi poljska vlada začutila resno potrebo, da bi svoji državi preskrbela lastno oboroževalno industrijo, ki bi zalagala državo z vsemi tehničnimi potrebščinami vojske ob kolikor mogoče majhni navezanosti na zunanji svet. Ni še dve leti od tega, kar so bili načrti do vseh podrobnosti izdelani in danes je že cela pokrajina izprmenjena v veliko industrijsko središče, ki za Poljsko pomeni pravo kovačnico orožja, in ki bo svoj polni pomen pokazaal šele čez nekaj let, ko se razvije, dasi je tudi že danes ni mogoče omalovaževati. Vsa pokrajina je dobila posebno ime "C. O. P." — Centralny Okreg Przemyslovy (Osrednji industrijski okraj). Obsega pa visoko ravnino Male Poljske in Lublina, nižino Sandomierza in pred Beskidi ležečo planoto. Visla deli vso pokrajino v dva dela, nekako v sredi pa leži mesto Sandomierz. Ta osrednji položaj novega okraja je izbran pod vidiki popolne strategične varnosti.

Nedavno so bili objavljeni prvi številčni podatki iz delovanja tega novega državnega podjetja. Iz teh podatkov sledi, da je proizvodnja že danes, t. j. po dobrih šestih mesecih, dosegla 60% v štiriletnem načrtu predvidene produkcije. Navajam le nekaj zgledov, da boste videli, kako hitro se je ta kovačnica Poljske razvila:

V aprilu leta 1937 je bil v Rzsowu položen temeljni kamen za tovarno, ki naj izdeluje strojno orodje. V juliju istega leta je bila tovarna že pod streho in septembra je že začela obratovati. V decembru leta 1937 je tovarna že dala državi svoje prve izdelke (orodje, ki ga rabi topništvo).

V prej nedotaknjenih gozdovih pri Debici je prav tako v aprilu leta 1937 padla prva jelka. Konec junija je na mestu nekdanjih gozdov že stalo vse železno ogrodje za po 250 m dolge tovarniške dvorane. Te dni v njej postavljajo stroje. V začetku leta 1939 bo že zmožna za obrat — izdelovala bo gumijasta avtomobilska kolesa.

Septembra meseca 1937 je bilo postavljeno ogrodje za novo tovarno za umetni kavčuk. Naslednje leto 1. julija 1938 je bila tovarna že povsem dograjena. In 21. oktobra je izza tovarniških zidov prišla prva pošiljka poljskega umetnega kavčuka.

Julija 1938 so začeli graditi tovarno za razstreliva. Program proizvodnje je dosežen že do 90%, za naslednje leto pa do 50%. Od 97 tovarniških poslopij, ki jih predvideva načrt, se jih 59 že gradi.

Pri mestu Mielez je vlada namenila velikansko površino 53 ha za tovarno za letala. Graditi so jo začeli 1. sept. 1937 in v prvem četrtletju 1939 bo že v polnem obratu.

Vas "Stalova wola" (jeklena volija) je postala že simbolična za ves okraj. V temnem gozdu, kjer danes naselbina stoji, je prva sekira zapela šele 20. marca 1937. Še do konca istega leta je iz tal zrastel velik kompleks zgradb in poslopij, 22. decembra je v oddelku za topništvo začel bučati prvi stroj, 7. aprila 1938 pa so začeli preiskušati prvi, popolnoma na Poljskem doma, v vasi "Stalowa pola" izdelani top.

Sredi gozda, ki je še ostal od nekdanje šume, leži velika železna okrogla plošča, ki je podobna velik uri. Kot kazalec služi več metrov dolg železen drog, ki se vrti v krogu in pri tem vlači za seboj ves top. Top s kolesi zadeva ob kamenje, odskakuje nad tramovi, se pogreza v jame itd. To traja nepretrgoma ves teden. Nato top odvežejo in ga pošljejo nazaj v tovarno. Tam ga še enkrat pregledajo in če najdejo kako napako, jo mora naslednja produkcija že odpraviti. Izpopolnjeni top spet pride na ta vrtiljak. Šele če ponovno prestane vse preizkušnje in ustreza do najmanjše podrobnosti, dobi časten naslov: poraben. Nato ga zapeljejo na strelišče in začno se strelne vaje.

Železarne v "Stalovi woli" so gradili 283 dni, velikansko valjarno 450 dni. Vsa naselbina je zrastla iz tal v 20 mesecih, eno leto prej, kakor pa je bilo v načrtu. Začeli so z dovoznimi cestami, križišči, železniško mrežo, vodovodom itd. Danes ima "Stalova wola" 13 km železnic, 10 km cest, 13 km pločnikov, 36 km vodovodne napeljave in 10 km kanalizacije. Istočasno so napeljevali podzemeljski plin, ker je ves obrat na plinski pogon. Iz Južne Poljske so prav v Nisko prepeljali za več 100 km plinskih cevi.

To je tudi prva tovarna v Evropi, ki obratuje in se ogreva s plinom. Tako tehnično popolnost more doslej pokazati samo še Amerika. Kmalu se bodo v svetu pojavile parne turbine, parni kotli in drugi stroji, ki bodo kot svoj rojstni list imeli vtisnjeno kratko besedo "Stalova wola". Danes 20 mesecev, odkar se je začela tovarna graditi,, obsegajo njena poslopja že blizu miljon kvadratnih metrov prostornine.

C. . P. raste od dne do dne. Za Gdanskim, ki se je v nekaj letih iz majhne ribiške vasice razvil v svetovno pristanišče, je to drugo veliko mesto poljske tehnike.

RAZNE VESTI

Angleški trgovski zastopnik v Burgosu, Robert Hogdson in njegov tajnik John Rattenbury, sta prejela od nacionalističnih oblasti opozorilo, da se ne smeta odstraniti iz svojega stanovanja. Domneva se, da ju hoče policija nadzirati, ker sumi, da sta v zvezi s pred dnevi aretiranim vicekonzulom, aretiranim v San Sebastianu vsled špijonaže.

---

58 naselj, 1700 km² ozemlja, so zavzeli do sedaj v tej zadnji ofenzivi francovci. Razen tega so ujeli 21.168 vojakov, zbili 87 letal ter prizadeli republikancem že okrog 18 tisoč zgub. Tako vsaj poročajo uradno iz Burgosa.

Baron Hiranuma je prevzel nalog, da sestavi nov japonski kabinet. Star je 73 let in predseduje fašističmošnjo Maginotov čto, je povsod nemu društvu "Kokuhonsha". Hiranuma se je podal takoj na delo in začel z delom za enotno stranko. Z ozirom na to, je princ Konoye, ki je zmerne tendence, podal ostavko.

V DOMOVINO ODPOTUJE

Gospa Marija Šinigoj, žena našega znanega rojaka Antona Šinigoj, ki ima krasno posestvo z lepo vilo v Cinco Saltos, bo odpotovala v kratkem v domovino v Dornberg na Vipavskem, kjer bo po štirinajstih letih obiskala svoje starše.

Argentinske vesti

NAŠI MORNARJI NA ITALIJANSKIH VOJNIH KRIŽARKAH

Kot je znano, sta prispeli v ponedeljek v buenosaireško pristanišče dve italijanski vojni križarki: "Eugenio di Savoia" in "Emanuele Filiberto Duca D'Aosta", ki ima vsaka po 700 mož posadke, med katerimi je tudi pet Slovencev s Primorskega in pet Hrvatov iz Istre.

Nam se je sicer pozdevalo, da je med mornarji gotovo tudi kaj naših fantov in smo se bili že odpravili v pristanišče v Puerto Nuevo, kjer sta bili zasidrani omenjeni križarki z namenom, da poprašamo po njih, pa smo iz raznih razlogov misel opustili. In glej, naši fantje so sami poiskali rojake. Kupili so Slovenski list v Retiru, ki je povsod v razprodaji, ter so videli v njem oglase slovenskih gostiln in če so slovenske gostilne bodo tudi Slovenci, so si mislili, ter so se odpravili jih poiskat.

Dobili so jih lahko, kajti na Paternalu je Slovencev, posebno ob nedeljah in to je bilo ravno na Novo leto, vse polno.

Priznati je treba, da so naši izseljenci v splošnem zelo lepo sprejeli svoje rojake, čeprav so v službi države, ki je toliko gorja prizadejala našemu narodu in jovsled tega iz dna duše sovraži, kajti marsikdo je moral po svetu, ko bi mu v pravičnih razmerah ne bi bilo treba. Naši mornarji vkljub vsemu niso bili od nikogar žaljeni, kar pomeni, da so naši ljudje politično dovolj zreli, da razumejo položaj. Sicer pa so ti fantje mnogo bolj zavedni Slovenci, kot marsikdo izmed naših izseljencev.

Poleg prej omenjenih italijanskih križark in ogromne severnoameriške križarke "Phoenix" je bil prav zraven zasidran tudi velik jugoslovanski trgovski parnik "Sokol", ki so ga naši mornarji obiskali ter so bili lepo sprejeti.

Obe italijanski vojni križarki, kakor tudi severnoameriška, so odrinile v sredo zjutraj vsaka na svojo določeno stran na potovanje okrog sveta. Našim fantom, kakor tudi vsem ostalim mornarjem, želimo srečno pot.

DEPORTIRANI DELAVCI

S parnikom "Alsina", so bili v nedeljo prisilnim potom odpravljeni v svoje kraje in sicer v Barcelono štirje delavci. Vzrok izgona je bilo anarhistično delovanje deportirancev. Tragično pri tem je, da so že v Argentini 16 do 20 let ter, da puste več odraslih otrok in žene.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

V soboto se je zgodila težja železniška nesreča na Retiru. Bilo je ob 11 uri in 42 minut ko je zapustil vlak pacifične železnice postajo Retiro, ki je vozil v Marcos Paz. Ko je bil vlak že kakih 400 metrov od postaje, privozi od Hurlinghama drug vlak te železnice ter trčita skupaj. K sreči, da je bila pozna ura, da sta oba vlaka imela samo po 5 vagonov in je bilo radi tega malo žrtev. Ubit je bil Manuel Mauriz, star 52 let, dočim je bilo kakih 15 oseb ranjenih, od katerih pa nobena nevarno.

NESREČE RADI STRELJANJA OB NOVEM LETU

Kakor vsako leto, tako se je tudi letos zgodilo več nesreč radi streljanja, zažiganja raket in drugega raztreljiva, vendar pa v veliko manjšem obsegu, kakor druga leta. K temu je seveda veliko pripomogla prepoved policiji, ki je to prepovedala in objavila občutne kazni za tiste, ki bi se proti temu pregrešili. Toda, če bi bila poliicja v tem slučaju strožja, bi bilo nesreč še manj, ali pa jih sploh ne bi bilo.

BOJ MED POLICIJO IN MAFIJO

Policiji v Rosariu je prišlo na uho, da se v hiši št. 775 ulice San Lorenzo v Rosariu, zbirajo sumljivi ljudje, med njimi sam Juan Galiffi ali z drugim imenom "Chicho Grande". Kakor znano je bil ta zločinec z Juanom Rubimom in še nekaterimi drugimi deportiran v Italijo, radi ugrabitve Ayerze in drugih zločinov. Policija pa je tudi dognala, da se ti ljudje navadno zbirajo v baru, ki se nahaja na križišču ulic Santa Fe in Maipú. Radi tega je dobil policaj Domingo Ferreyra nalog, da nadzira ta lokal. Ko je tedaj v četertek okrog 8 ure zvečer šel po tem poslu je zapazil da sedi v baru z dr. Luccinom nek sumljiv neznanec. Sporočil je to takoj načelništvu, katero je poslalo Juana Espinoso, da ju zasliša. Podala sta se v lokal ter zahtevala od osumljencev, da se legitimirata. Izjavila pa sta da izkaznic nimata pri sebi ampak doma, kjer stanujeta. Tako so se vsi napotili v hišo št. 775, ul. S. Lorenzo. Tam jih je sprejela Agata Galiffi. Dočim sta se Luccini in neznanec prav prijazno pogovarjala z Agato, se za policaja nista brigala. Radi tega sta policaja energično zahtevala, da pokažeta svoje dokumente. Ta dva pa se za to nista zmenila. Policaj Espinosa je radi tega šel poklicat pomoč. Med tem časom pa se je vnel boj med policajem Ferreyro in neznancema, v katerem je bil policaj in eden od osumljencev ranjen. Kakor je policipja pozneje dognala, sta bila to 45 letni iVcente Morano in nek Terracosa. V tem se je vrnil policaj Espinosa, katerega sta Morano in Terracosa sprejela s streli, da se je težko ranjen zgrudil. Po tem dejanju sta se spustila v beg. V ulici Stgo. Cabral ju je hotel ustaviti policaj Marcos Cordero, katerega pa je tolovaj ustrelil.

Morano se je končno zatekel v neko hišo v ulici Maipú, kjer se je zabarikadiral ter bil od policajev težko ranjen.

Nato je policija preiskala nekateer hiše ter aretirala nekaj nevarnih tičkov. Agata, hčerka "Chicha Grande", in žena dr. Luccini, pa je v avtomobilu zbežala. Sedaj ju policija skrbno šče in preiskuje, če se nahaja res tudi Juan Galiffi zopet v deželi.

Od aretirancev je policija izvedela, da so nameravali izropati banko v Tucumanu. Ranjeni Morano noče soudeležencev izdati in pravi, da je on ustrelil oba policaja.

LETALSKA NESREČA

V nedeljo popoldne je z višine kakih sto metrov, v general Pacheco, padlo na postajališče civilno letalo družbe Sud-Americana ter se razbilo. Pri tem sta našla smrt pilot Juan Carriere in njegov tovariš Luis Antoniani.

SREČA V NESREČI

Lep dan, kakoršen je bil v nedeljo, so mnogi ljudje porabili, da so zapustili svoja stanovanja ter šli voščit znancem in svojecm novo leto. Tako je bil poln mikroomnibus takih izletnikov, ki vozi iz Liniersa proti Tigre in obratno. Ko je ta mikroomnbus ravno vozil čez tračnice, na višini ulice Calixto Oyuela pri postaji Lurdes, privozi električni vlak družbe Lacroze ter z vso silo butne vanj, da se mikromnibus dvakrat preobrne. Med izletniki je seveda nastala silna panika. Ko se je stvar polegla, se je izkazalo, da je sicer 23 oseb nekoliko opraskanih, katerim pa še v bolnišnico ni bilo treba. Imeli so pač več kot srečo.

CARMEN BARRIENTOS NI NAŠLA MARTE

Stvari, kar se tiče Marthe Stutzove, stoje tako kot prve dni. Niti za las ni preiskava napredovala. Carmen Barrientos, ki je po prvotnih izjavah imela v oskrbi ubogo dekletce, je dobila prostost, da ga pomaga iskati. Iskali in prebredli so razne kraje, a o Marti ni sledu. Barrientos, kakor vse kaže, niti ne ve, kje naj bi bila deklica, kajti njeno iskanje ni bilo smotrno. Z ozirom na to, je Arnold Stutz, oče deklice ustavil iskanje in pozval policijo, da Barrientosovo, kakor tudi bivšega policijskega načelnika, ki je bil tudi na svobodi, ponovno aertira. Do sedaj se sicer to še ni zgodilo, a je verjetno, da se bo v najkraješem času izvršilo. Sicer pa se v tej zadevi dogajajo tako neverjetne stvari, da človek sploh dvomi, če bodo krivce našli. Zna pa se to dogoditi, če bodo policijo, kakor tudi sodnike zamenjali za druge, ki bodo bolj vestni in pošteni, kakor so sedanji. Kar se tiče glavnega osumljenca Zabale, je bil ta poslan v osamljeno celico ter ne sme prejemati hrane od zunaj, ampak mora uživati jetniško hrano. Končno še pripomnimo, da je Barrientosova sedaj izjavila, da ona sploh ni imela v oskrbi nobene deklice, kar je priznal njen mož in njuna otroka, to so iz njih izsilili.

POZOR

V dobroidoči restavraciji na zelo prometnem kraju rabim vsled naraščanja dela dobrega in zanesljivega tovariša z nekaj kapitala. Zainteresiranec naj se prepriča na lastne oči. Informacije na uredništvu lista.

NAROČNIKI

Vsem, ki vam je zapadla naročnina poravnajte jo čimpreje in napravite svojo dolžnost, da bomo tudi mi zamogli napraviti našo.

PRORAČUN ZA 1939 LETO

Proračun za leto 1939, katerega so razne komisje proučevale več mesecev, predno so ga mogle predložti poslansk zbornici, je zbornica po kratki debati potrdila in ga končno izročila senatu, da ga sankcionira. Z ozirom na finančni položaj, v katerem se Argentina naahja, se je v senatu sklenilo proračun prej dobro preštudirati, predno se ga sankcionira in če je potrebno tudi spremeni. Tako se bo tudi zgodilo. Senat ga sedaj proučuje in ko bodo vse točke rešene ga bo izročil ponovno poslanšci zbornici v potrdilo, katerega bo ta gotovo potrdila. Pripomniti je pri tem, da je senat proračun po navadi potrdil, brez nadaljnega, če ga je že enkrat odobrila poslanska zbornica. Letos se pa to ni zgodilo, radi česar sledi, da se hoče proračun kolikor mogoče uravnovesiti.

SAMOMOR LISANDRA DE LA TORRE

V četrtek nekaj po 11 uri dopoldne se je ustrelil v svojem stanovanju, ulica Esmeralda 22, senator in vplivni pilitik, dr. Lisandro De la Torre. Kaj je gnalo tega moža v smrt, še ni znano, a nadeja se, da bo vzrok pojasnjen v pismu, katerega je samomorilec ostavil.

CENTRALNA CORDOBSKA ŽELEZNICA PREŠLA V LAST DRŽAVE

Pred senatom se je v četrtek razpravljalo o predlogu, ki gre za tem, da država kupi centralno kordobsko železnico. Ta je po dolgi debati predlog sprejel in uvrstil v zakon. Tako je sedaj ta železnica prešla v državno last, za katero bo plačala država 9.500.000 liber šterlin. Transandska železnica pa pride na vrsto 9. januarja.

VAŽNO ZA ONE, KI POTUJEJO V JUGOSLAVIJO ALI POŠILJAJO TJA DENAR

Na podlagi čl. 9 pravilnika o nadzorovanju prometa deviz in valut je finančni minister kraljevine Jugoslavije izdal naredbo, s katero se prepoveduje vnašanje novčanic po 1.000 in po 500 dinarjev v državo, kakor tudi pošiljanje tisočakov in petstotakov iz inozemstva po pošti. Prestopki se bodo kaznovali po zakonskih predpisih.

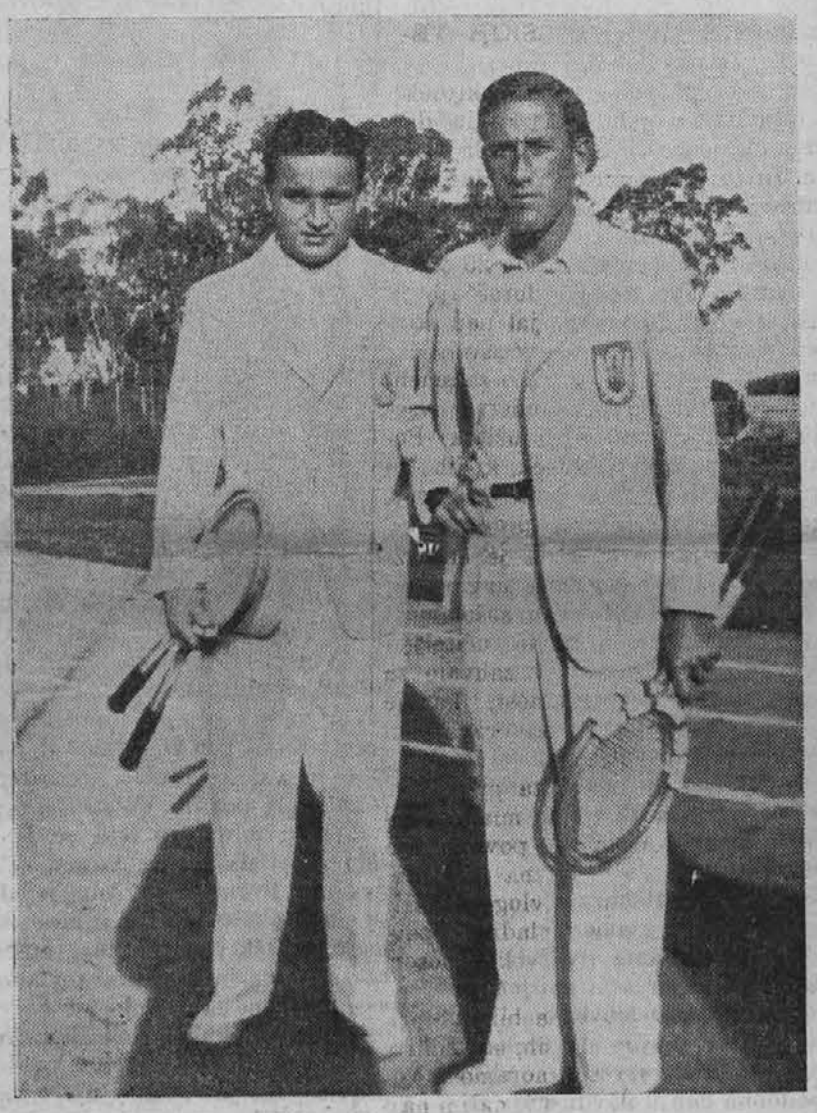

PUNČEC IN PALADA ODHAJATA IZ JUŽNE AMERIKE KOT ZMAGOVALCA

Naša vrla tenis-igralca Punčec in Palada, ki sta proslavila s svojimi zmagami v Južni Ameriki našo domovino Jugoslavijo, sta se v četrtek na motorniku "Oceania" odpeljala proti Evropi v Jugoslavijo. Kakor znano, sta Punčec in Palada nastopala sedaj v Chileju, kjer sta kakor drugod odnesla prvenstvo. Naša igralca sta bila povsod prisrčno sprejeta tako od tukajšnje javnosti, kakor od jugoslovanskih priseljencev. Posebno lepo sta bila počaščena v Santiagu de Chile, kjer ju je tamošnje jugoslovansko društvo, na svojem letnem občnem zboru izvolilo za svoja častna člana. V sredo zvečer jima je buenosaireška jugoslovanska kolonija priredila poslovilni večer, v restavraciji "Pri lovskem rogu", katere lastnik je Filip Di Franco. Tega lepega poslovilnega večera so se udeležili mnogobrojni rojaki. Na tem sestanku so bile izgovorjene mnoge lepe besede na račun naših zmagovalcev, katerim sta odgovarjala naša prvaka, zahvaljujoč se za prelep sprejem in skrb, ki sta ju bila deležna med jugoslovanskimi izseljenci v Južni Ameriki sploh.

Punčecu in Paladi mi tukajšnji jugoslovanski priseljenci želimo, da bi proslavili ime svoje in naše mile domovine Jugoslavije, tudi po drugih državah sveta. Srečno pot in vesel povratek v Jugoslavijo!

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Jugoslovanski Oddelek

BANCO GERMANICO — DEUTSCH-SÜDAMERIKANISCHE BANK

Avda. L. N. Alem 150 Buenos Aires

Sporoča vsem svojim cenj. poslovnim prijateljem, da potom sklepa bankovne federacije v Buenos Airesu **URADNE URE PRI VSEH BANKAH** so enake, počenši s 2. januarja t. l. in sicer: **OD 10 URE ZJUTRAJ DO 3 POPOLDNE. OB SOBOTAK PA OD 9 DO 11 URE DOPOLDNE.**

Z ozirom na to, bo tudi **JUGOSLOVANSKI ODDELEK**, ki je do sedaj imel posebne uradne ure, uradoval po zgoraj navedenem urniku.

Oni naši cenj. klijenti, ki bi ne mogli priti osebno, nam zamorejo pisati ter se bo dani nam nalog **TAKOJ, HITRO** in **TOČNO IZVRŠILO.**

Obiščite

KROJAČNICO

LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Vesti iz organizacij

IZ SILVESTROVE PRIREDITVE SLOVENSKEGA DOMA

Vkljub slabemu vremenu, ki se je ravno na Silvestrovo pripravljalo da je mnogo ljudi, posebno družin, nad Buenos Airesom ter povzročilo, ostalo doma, se je bilo polagoma nabralo precej ljudi, seveda predvsem mladine, ki je v razposajenem razpoloženju praznovalo Silvestrovo.

Vzpored je bil nadvse lep. Pevska zbora, mešan in moški, sta lepo zapela nekaj pesmi, ki so poslušalcem zelo ugajale. Pa tudi veseloigra "Snubač" prevedena iz ruščine, je zelo dopadla. Vsi igralci so zadovoljivo rešili svoje vloge.

REDNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA "SLOVENSKI DOM"

Sporoča se članstvu, da bo društvo "Slovenski Dom" imelo v nedeljo, dne 15. januarja t. l. ob 5 uri pop. svoj redni OBČNI ZBOR z običajnim dnevnim redom.

V slučaju, da ob določeni uri ne bo zadostno število članov se občni zbor vrši uro pozneje ob vsaki udeležbi.

Za Odbor: Josip Zlobec.

IZ BRAZILA

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKIH TEČAJEV

Ob priliki drugoletnega zaključka slovenskih tečajev v San Paulu, dne 17 decembra t. l., se je vršila otroška prireditev, katere neugodno vreme ni moglo preprečiti, da bi ne bila dobro obiskana.

Spored, ki ga je izvajalo 25 otrok od katerih nekateri že doraščajo v fante in dekleta, je trajal nad štiri ure. Vrstile so se točke vesele in žalostne, zgodovinske in tudi za smeh, tako da se je nudilo ljudstvu vsestransko lep in popoln užitek. Ponavljanje nekaterih točk, ki jih je ljudstvo zahtevalo, ni bilo mogoče, ker je bil že itak dolg program.

Ob zaključku sporeda je ena izmed učenk s primernim nagovorm, v imenu vseh sošolk in sošolarjev, podarila lep šopek cvetlic učiteljici gospej Pepci Kadunc v zahvalo za nje trud in požrtvovalnost, kar je ljudstvo z velikim odobravanjem pozdravilo.

V splošnem nam je ta prireditev tudi pokazala, da se je mladina po parkratnih nastopih že povsem privadila odru in da se zna prav dovršeno uživeti v svoje vloge. Odkrila nam je tudi mešan mladinski pevski zbor, ki je vzbudil velike pozornosti.

Taki dogodki, kot je bila ta prireditev naših najmanjših, so redki v naši naselbini ter jih moramo z ozirom na pomen smatrati k našim največjim praznikom. Naša mladina je naš up ter nam vliva novega življenja v našo bodočnost.

Šolski odbor

IZ CORDOBE

Kakor smo čitali dopis dne 9 p. m. v Slovenskem listu št. 99, da sta bili društvi Iskra in Podporno društvo sklicali izvanredni sestanek z namenom, da bi se združili obe omenjeni društvi v Cordobi ter ustanovili iz obeh eno samo slovensko društvo, smo tudi člani teh društev mnenja, kot piše dopisnik, da bi se v teh treh mesecih že dalo nekaj urediti, a kot kaže, se ni še ničesar praktičnega naredilo, dasi smo izvolili 9 oseb v ta pripravljalni odbor, ki naj uresniči željo članov obeh društev in vseh Slovencev v Cordobi.

Pozivamo zato določene može, da zadevo, ki so jo sprejeli, tudi rešijo in naj ne čakajo, da se bo morda samo naredilo. Čemu bi bila ravno naša naselbina najbolj nazadnjaška. Torej na delo za dobrobit našega naroda v tujini.

Člani obeh društev

PROSLAVA OBLETNICE SMRTI IVE GUNDULIĆA

Po vseh šolah in večjih mestih Jugoslavije so zadnje dni decembra proslavljali spomin 300-letnice smrti pesnika Ive Gundulića.

Ivo Gundulić se je rodil leta 1588 v Dubrovniku, kjer je tudi umrl leta

Pesnik Ivo Gundulić

1638. Njega prištevajo k najboljšim slovanskim pesnikom petnajstega stoletja ter tudi v svetovni renesančni književnosti zauzema odlično mesto.

JUGOSLOVANSKI KIPAR-SAMOUK V ARGENTINI

V Buenos Aires je prispel po opravilih iz Salte Stjepan Jakovac iz Grižana v Hrv. Primorju. Jakovac je po poklicu kipar-samouk ter je v

Spomenik generalu Ortizu de Ocampo, ki ga je izdelal Jakovac

Argentini izvršil že razna kiparska dela. Tako je izdelal spomenil generalu Antoniu Ortizu de Ocampo v Rioji. V San Alfonsu, provinca Salta, je v tamošnjem zavodu napravil cerkvene oltarje in druge spomenike.

V Salti je bil za svoja razstavljena dela na državni izložbi odlikovan z zlato kolajno. Tu je bil nekaj časa tudi nadzornik ministrstva javnih del.

Stjepan Jakovac, ki je dospel v Argentino šele 1930 leta si je s svojo pridnostjo in vztrajnostjo priboril častno mesto v Argentini, kar je v ponos tudi Jugoslaviji, katere je on zvesti sin.

Odkar se nahaja v Buenos Airesu smo imeli priliko večkrat se z njim pogovarjati. Iz njegovega govora se razvidi tista trdna volja in vztrajnost, ki jo mora imeti vsak človek, ki hoče kaj doseči. Marljivemu rojaku želimo še mnogo uspeha.

OBJAVE POSLANIŠTVA

Chareas 1705 — Bs. Aires

Kr. jugosl. poslaništvo išče in poziva sledeče izseljence, da se pri njem zglase:

Samedri Petar iz Vranjeva. Zadnji njegov naslov je bil: Calle French 588, Avellaneda. Dospel je v to zemljo 1927 leta. Ves čas se je samo enkrat oglasil.

Alfirev Konstantin iz Vodica. Ne javi se svojim že pet let. Njegov zadnji znan naslov: Pinzón 248 (Boca) Bs. Aires.

Uršič Jakob iz Ljubljane. Leta 1931 se je zglasil iz Buenos Airesa, ulica Tupungato 2460.

Rak Josip iz Dobrave. Leta 1933 se je javil iz Lanusa FCS., ulica Paz 1922.

Jurišić Stevo iz Dvora. Leta 1935 se je javil iz Buenos Airesa, ulica Esmeralda 936.

Slabe Marija. Zadnji njen znan naslov je bil: Calle Gallo 1270.

Napotnik Jožef. Leta 1933 se je zadnjikrat zglasil iz Brazila.

Kukar Franjo in **Viktorija.** Odšla sta leta 1927 iz Jugoslavije, a se nista več javila.

Savić Dragoje in Pavle iz Komasarica, občina Cetingrad, Savska banovina. Izselila sta se iz Jugoslavije 1927 leta, pa se nista več javila.

Vučetić Dragutin iz Šapca. Odpotoval 1926 leta, toda javil se ni nič.

RAZNO

NOVE ŠOLE

Dornberg, 1938. — Zadnje dni meseca novembra je bila v dornberški občini svečana blagoslovitev novih stavb za šolske svrhe. Ob tej priliki je bila vsa občina in pod njo spadajoče vasi vsa v zastavah. Na svečanost je prišel tudi goriški prefekt Vezio Orazi, ki je imel svečanostne govore, in mnogo zastopnikov šolskih, političnih ter strankarskih oblasti. Novo šolsko poslopje je zgrajeno v Zaloščah. Blagoslovil ga je župnik Drekonja iz Prvačine, ki je obenem tudi kaplan za milicijo. Ko so bile končane slavnosti v Zaloščah, otroškega vrtca, podali v Dornberg, od tu pa v Staro goro, kjer je bil otvorjen še drugi otrozki vrtec.

DOMAČI DELAVCI

Bistrica. — Nemalo so bili presenčeni domači delavci, zaposleni pri regulacijskih delih ceste, ki teče po Reški dolin, ki so bili, ko so z delom prekoračili območje domače občine, odslovljeni. Na njihova mesta pa so prišli delavci iz občine, po katere območju teče oni del ceste, ki je v delu. Domačih delavcev je itak zaposlenih zelo malo, ker imajo prednost priseljeni. Za te, ki niso pristojni niti v eno nit v drugo občino reške pokrajine pa ne obstoji nobena omejitev. Pri delih so zaposleni nekateri že od začetka dela in so ostali tudi potem, ko so z delom prekoračili našo pokrajino in prešli v tržaško. Tu so bili vs dosedanji domači delavci odpuščeni pod pretvezo, da bodo njihova mesta izpopolnili delavci doma iz tržaške pokrajine. Te omejitve doslej ni bilo pri nas, in še vselej, kadar so se vršila cestna popravila, so bili zaposelni le domačini brez vsakršnih omejitev. Letos pa so uvedli še to novost, s katero so prizadeti delavci zlasti iz nekaterih vasi.

NENADNA SMRT DUHOVNIKA

V nedeljo, 13 pr. mes. so v Fojani v Brdih slovesno posvetili drogove, na katerih bo razvita državna zastava. Pred prefektom in drugimi odličniki je imel pozdravni nagovor upokojeni semeniški profesor g. Ivan Mosetti, ki je opravljal fojansko duhovnijo. Med govorom je obmolknil, potem nenadoma vzkliknil: 'Zbogom vsi!" in se je zgrudil mrtev na tla.

POSKUS SAMOMORA

Ljubljana. — V zadnji številki našega lista smo poročali o procesu, ki se je vršil pred ljubljanskim sodiščem proti Vinku Baragi in na katerega je bil pozvan kot priča Franc Kruh, ki je bil v Italiji obsojen na dosmrtno roijo. Iz beograjskega dnevnika "Politika" pa posnemamo, da si je Kruh v nedeljo dne 13 pr. meseca v ljubljanskih zaporih prerezal žile na rokah, ki so mu jih pa hitro zašili. V sporazumu z italij. konzulatom so Kruha takoj z avtom odpeljali do Planine in dalje v Italijo. O njegovem stanju ni ničesar znanega.

Veliki manevri se vršijo v Karibskem morju, pri katerih sodeluje 140 bojnih ladij in 600 letal. S temi manevri hočejo Združene države severnoameriške dognati, v koliko je zavarovan Panamski prekop v slučaju napada.

Edouard Daladier, ki se nahaja sedaj v Tunisu, kjer pregleduje tamošnjo Maginotovo črto, je povsod zelo navdušeno sprejet. V Gabosu so pred njim defilirale čete domačinov v svojih uniformah, ki so nudile kaj pestro sliko. Povsod ljudstvo izkazuje popolno vdanost Franciji. V tem smislu je Daadier tudi brzojavno poročal predsedniku republike Lebrunu.

Prvič po veliki vojni, je vojaško sodišče v Franciji, v mestu Nancyju, izreklo smrtno obsodbo. Obsojen je bil radi veleizdaje Helmuth Grünsborg.

Hemoroide
Najnovejši način zdravljenja
Uzorec brezplačno.
Izrežite in pošljite vaš naslov:
Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

RESTAURANT
RECREO
"EL CAÑON"
Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostori z vrtom, pripravni za svadbe. — Krogljišče.
Postrežba točna.
Se priporoča lastnik
PETER BASSANESE
JUAN B. ALBERDI y Gral.
PAZ — Buenos Aires

Slov. Babica
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

SLOVENSKA TRGOVINA (TIENDA)
"LA PALMA"
Kjer dobite vse moške potrebščine, perilo, nogavice itd. ter blago in obleke za ženske in otroke.
Cene zelo ugodne.
Se priporoča lastnik
JOSIP BOŽIČ
Calle Méjico 923, Piñeyro
Avellaneda

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

KROJAČNICA
"GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

DOBROIDOČA
Fiambrería Alemana
se radi preselitve proda.
Natančnejše informacije se dobi v: "Fiambrería Alemana", (Mercado), Alvarez Thomas 1137, Bs. Aires

slovenska tovarna mozaika
Velika izbera granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del
Albert Gregorič
J. Pedro Varela 5233
U. T. 50-5383
Villa Devoto Buenos Aires
zasebno J. P. Varela 5130

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOČK SUD

Slovenci doma in po svetu

NAPAD

Trst. — Dne 16 pr. m. je bil na cesti napaden domačin Valerij Kozlan iz Bertokov, ko se je vračal ponoči domov iz Čežarjev, kjer je vasoval. Na križišču pri Bertokih sta ga napadla dva neznanca in ga pretepla ter na koncu sta mu odnesla 35 lir, kolikor jih je imel v žepu. Nadaljnemu pretepanju je Kozlan komaj ušel in zadevo prijavil karabinerjem, ki so aretirali Ivana Starca in Viktorja Stančiča. Postavili ju bodo pred sodišče zaradi roparskega napada.

NAGRADNI NATEČAJI ZA OTROKE

Trst. — Fašistične organizacije so otvorile nagradni natečaj za povečanje števila otrok. Demografski konkurz nosi naslov "Per la sanitá della razza". Pri podeljevanju bodo prišli v poštev tisti dojenčki, ki imajo največjo težo z ozirom na starost.

REGULACIJA CESTE

Il. Bistrica. — O regulaciji enega dela ceste Reka—Bistrica—Ribnica je naš list že večkrat poročal in se vrši že delj časa nepretrgoma, a še ni dokončana. Delo se je izvajalo po odsekih. Med drugim so temeljito popravili to cesto na odseku Bitnje-Topole, kjer so pri naselju "Mežnarija" cesto popolnoma na novo trasirali v griču, katerega je doslej obkrožala. Cesto so vsekali več metrov globoko in so na ta način izravnali dva ostra ovinka. Posestnika pri "Mežnariji" pa trpita s tem precejšnjo škodo, ker so jima uničene lepe in plodne njive, poleg tega pa so jima zasuli z izkopanim materijalom tudi precejšni del travnika pod bivšo cesto.

ŽALOSTNA POROKA

Trst. — Ko je pretekli mesec 24-letni elektricist Pino Bogatec iz Sv. Križa pri Trstu popravljal daljnovod pri Rocolu ga je iz do sedaj neznanega vzroka zadela električna struja, ki mu je prizadela velike opekline prve in druge stopnje. Z rešilnim avtom so ga takoj pripeljali v bolnišnico v zelo nevarnem stanju. Ko so starši zvedeli za sinovo nesrečo, so ga takoj obiskali v bolnišnici. Po dolgem času je ponesrečenec vendarle prišel k zavesti. Pri tem je izrazil željo s komaj slišnim glasom, da bi se želel poročiti s svojo izvoljenko. V naglici so zbrali potrebne dokumente in tako se je mogla vršiti poorka pri bolniški postelji ob 1 h ponoči že nekaj ur kasneje, ko je izrazil željo.

IZ PRED SODIŠČA

Trst. — Pred sodiščem so bili obsojeni Karl Ban na 3 leta zapora in 2.700 lir den. kazni, Lino Valli na 1 leto 4 mesece zapora in 1.200 lir den. kazni, Ivana Ban, Justina Besednjak in Albina Čendak na 6 mesecev zapora vsaka. Dne 24 avgusta pr. l. je neznanec udaril v trebuh kasirko Karolino Gomizelj, ji strgal torbo s 17.000 lirami in skušal uteči na motorju skupno s svojim pomagačem. Na žalost pa motor ni funkcioniral in so šoferja takoj ujeli mimoidoči, dočim je neznanec s torbo utekel. Motociklista so identificirali za Lina Vallija, ki je povedal za ostale in za izvršilca Karla Bana. Tega so že drugi dan ujeli, denar pa so našli shranjen pri Justini Besednjak. Zaradi soudeležbe so bili obsojeni še ostali gori omenjeni.

*

Trst. — Pred sodiščem sta bila obsojena Valič Albin star 26 let, šofer, in Verlič Josip, star 24 let, ker sta pretepla voznika Antona in Jakoba Požego na cesti pri Landolu. Obsojena sta bila pogojno na mesec zapora vsak.

DVE SMRTNI NESREČI OB MEJI

Postojna. — Sedemletni Berto Bizjak doma iz Kačje vasi je s svojim storejšim bratom nabiral trske, ki so ostajale ob hlodih, ko so jih tesarji, ko so jih tesarji tesali, ter jih nalagal na ročni voziček, da jih bo odpeljal domov. Zahotelo se mu je malopoigrati na lepih okroglih hlodih, ki so se začeli pod njim podirati. Eden je zagrabil fantka, drugi pa ga je zadel na glavo tako močno, da mu jo je na mestu zdrobil. Starejši bratec je vpil na pomoč nakar so prihiteli starši, a niso mogli več ničesar pomagati.

Na Windischgrätzovi žagi pri Planini pa seje ponesrečil Matija Molk, posestnik iz Kačje vasi. Bil je že 19 let uslužben tu, sedaj pa je zaradi mali nesreče postal žrtev dela. Pri delu se mu je v dlan zapičila trska, ki pa jo je lahko sam takoj izdrl in nič hudega sluteč nadaljeval svoje delo, dokler ni opazil, da mu je začela roka otekati, odšel je k zdravniku, ki mu je dal injekcijo, na žalost je bilo pa že prepozno. Prepeljali so ga v postonjsko bolnico, kjer bi moral biti operiran a predno so mu roko amputirali, je že podlegel strašnim bolečinam. Za pokojnim žaluje žena brez otrok, poleg nje pa tudi vsi znanci in prijatelji, saj je bil znan kot miren in pošten človek.

REGULACIJA CESTE SKOZI KOSEZE

Il. Bistrica. — V zvezi z regulacijo ceste, ki veže Reko z Bistrico, to pa s križiščem v Ribnici, kjer se stekata cesti iz Postojne in Trsta, so izvršili znatno korektno cestne trase tudi v Kosezah. Izravnali so precejšen ovinek, ki ga je naredil stari del ceste v vasi. Prvi del ceste iz Bistrice proti Kosezam je bil prej do mostiča popolnoma raven, po regulacisezamji pa bo tudi od mostička proti Kosezam popolnoma izravnan. Elektrifikacijo, cestno in vaško, so Koseze dobile že pred časom, cesta je sedaj tudi že regulirana, po regulaciji vodne struge, ki bo izsušila okoliški teren, se bodo Koseze kmalu združile z Bistrico.

DVE AVTOMOBLSKI NESREČI

Il. Bistrica. — V tednu od 20. do 27. novembra sta se v dveh zaporednih dneh zgodili dve avtomobilski nesreči v Ilirski Bistrici. V ponedeljek, to je 21. je mesar Potočnik, ki ima v najemu Gržinovo mesnico v Il. Bistrici, doma pa je s Kneža-ka, s svojim avtom povozil še ne 30 let staro Mino Nordio, rojeno Bratuž, doma iz Il. Bistrice. Podrl jo je na tla tako, da je pri padcu dobila več težjih in lažjih poškodb. Odpeljana je bila v reško bolnico, kjer se, kot pravijo, bori s smrtjo. Ponesrečenka je rojena v Bistrici, poročila pa se je z bivšim poročnikom milicije Nordijem. Zadnje čase je bolehala baje za zavratno boleznijo, sedaj pa jo je zalotila še ta nesreča. Lastnik avta Potočnik, ki si je avto šele pred kratkim nabavil, je bil na licu mesta aretiran, avto pa zaplenjen. Bila je poklicana takoj komisija, in vsa zadeva se bo obravnavala pred sodiščem, ki bo veliko lažjega značaja, če ponesrečenka ostane pri življenju.

Naslednji dan, to je v torek je pa mehanik in lastnik mehanične delavnice Slavko Muha, 23 let star, doma iz Velike Bukovice podrl s svojim novim osebnim avtom nekega moža iz Topolca, očeta večje družine. Posledice so bile hujše, kot pri prvem karambolu. Mož je kmalu po nesreči izdihnil. Na lice mesta je prišla takoj komisja, k je ugotovila, da je nesrečo zakrivil šofer zaradi nepravilne vožnje in neprevidnosti povrhu. Bil je takoj aretiran, popolnoma nov avto pa zaplenjen. Muhi so bratje pred kratkim posodili denar, da si je lahko nabavil avto, ki še ni bil niti zavarovan. Ker so v Italiji za takšne prestopke poleg zapornih kazni tudi visoke globe, bosta prvi kot drugi ob svoja nova avtomobila, poleg tega pa sta si eksistenco popolnoma uničila.

Drobne vesti iz naših krajev

Gorica. — Karabinerji so aretirali 19-letnega Staniča Stanka iz Strnišča (Jugoslavija). Mnogokrat so oblasti opazile da Stanič prihaja v Salono in da takoj izgine. Za seboj je navadno pustil celo vrsto tatvin, dokler ga niso sedaj ujeli. Na vesti ima preko 50 tatvin od katerih je že 23 izpovedal. Njegov pomagač je bil Avgust Gomišček iz Plav, katerega so ga pred kratkem prijeli v Kojskem.

*

Gorica. — Občini Dobrovo in Ajdovščina sta dobili podaljšan rok za odplačilo dolga ker sta dokazali, da se nahajata v težkem denarnem položaju.

*

Grahovo. — Ko je 85-letna Marija Krivec roj. Strauss šla preko proge pri Koritnici, je v istem trenotku privozil vagonček z delavci in jo do smrti povozil. Starka je skoro takoj na to umrla.

*

Koper. — Na Mussolinijevo posredovanje je dobila Flego Atilija por. Jurišič iz Umaga kot mati dvojčkov nagrado 800 lir, ki jo je podelil župan iz Umaga. Z dvojčki se je število njenih sinov povečalo na 10.

*

Reka. — Listi demantirajo vest, da je bil izvršen zločin v Golcu (Materija) katerega žrtev naj bi bila Marija Jurišević.

*

Rihemberk. — 7-letna Sonja Abram je po nesreči padla v Vipavo in utonila.

*

Sežana. — 44-letnega Franca Vitiča je krava z rogom udarila v oko. Prepeljali so ga v bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da je njegov vid v nevarnosti.

*

Tolmin. — Po lastni neprevidnosti se je s kolesom zaletel v avtomobil 23-letni Franc Leban iz Poljubina in s počeno lobanjo so ga pripeljali v Tolmin, kjer je umrl.

*

Trst. — Ker so pokrali nekaj debel iz bukovega gozda last Franca Sedmaka v bližini Senožeč, so bili obsojeni Josip Smerdel, Viktor Stradiot in Ivan Marinič na 8 mesecev zapora vsak in 800 lir den. kazni in Caroli Friderik na 10 mesecev zapora in 1.066 lir den. kazni.

*

Trst. — 31-letni Ernest Marc iz Škednja je nevarno padel s kolesa. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Neznani kolesar je podrl na tla 60-letnega Antona Škerla, ki se bo moral 15 dni zdraviti za poškodbe na obrazu.

*

Trst. — 53-letni Ivan Gulin si je zlomil čeljust pri padcu. Poleg tega je dobil še druge poškodbe. Zdraviti se bo moral 6 tednov.

*

Trst. — 70-letno Ano Kavčičevo iz Kostanjevice je podrlo na tla motorno kolo. Starka je težje ranjena na glavi, za kar se bo morala zdraviti najmanj 15 dni.

*

Trst. — Na štiri leta zapora pogojno je bil obsojen bivši finančni stražnik Pietro Raffa iz Palerma, ker je svoji ženi Ines Krančič iz M. Lošinja razrezal obraz z brivno britvijo in tako povzročil trajne deformacije.

*

Trst. — Skupni promet tržaške luke je v dobi januar—avgust 1938 znašal 34,048.022 kvintalov, a v istem času l. 1937 je znašal 34,610.000 kv.

*

Trst. — Pred sodiščem je bila oproščena Soja Rijavec zaradi pomanjkanja dokazov pri neki tatvini.

*

Trst. — Zaradi velikega prometa z nepremičninami, ki jih morajo Židje prodati na podlagi rasnih zakonov, so se v listih pojavile skrbi in grožnje, da ne bi Židje samo prepisali svooj last na nežide in dejansko ostali še naprej gospodarji zgradb in posestev.

*

Trst. — 27-letna Marcela Žbogarjeva je padla v morje, ko se je sprehajala po pomolu. Rešili so jo mornarji z bližnjega parnika.

*

Čedad. — Dne 22. novembra se je zaradi narasle vode zrušil most na Teru v trenutku, ko je privozil vlak, ki je padel v reko. Ubiti so 3 potniki, 11 pa je ranjenih.

*

Godovič. — Umrl je Anton Pišlar, posestnik in bivši figurant pri bivši agrarni operaciji za vojvodino Kranjsko. Sožalje!

*

Postojna. — Na meji so italijanske oblasti aretirale Srečka Vilharja doma iz Kromberga pri Gorici. Odvedli so ga v Trst.

*

Trst. — Pred porotnim sodiščem je bila obsojena Marija Zonta por. Cvetrežnik, stara 39 let, na 6 let zapora, ker je neki ženski odpravila plod, ki je zaradi tega pozneje umrla.

*

Trst. — V upravni odbor družbe združenih jadranskih ladjedelnic (Cantieri Riuniti dell'Adriatico) sta bila menovana kot svetovalca ing. Friderik Martinolič in Marij Tripković.

*

Trst. — Umrli so: Kariš vd. Weiss Marija 86 let, Gregorič por. Premrov Karla 44 let, Pipan por. Majer Antonija 58 Petener Humbert 45 let.

*

Vipava. — V Podragi je umrla ga. Marija Furlanova, soproga posestnika Josipa Furlana. Zadela jo je srčna kap. Iskreno sožalje!

*

Zapuže pri Šturjah. — Dne 6. novembra je umrl 60-letni posestnik Brecelj Venceslav. Zapušča številno družino 10 otrok, kateri je bil zgleden oče. Podlegel je srčni hibi. Pokojnik je bil brat politika in zdravnika dr. A. Breclja v Ljubljani. — Naše sožalje!

FOTOGRAFIJA
"LA MODERNA"
Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji
Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.
VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU
Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Pozor
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4351
Villa Devoto U. T. 50-0277

CON FRIO, CON CALOR
B E B A
QUILMES ¡LO MEJOR!

KROJAČNICA MOZETIČ
Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!
OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič
— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)
Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške $ 55.—
za ženske $ 45.—
Za obilen obisk se priporača rojakom in rojakinjam
STANISLAV MAURIČ
DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Vsa vas se bo preselila iz poplavnega na suho ozemlje v Sremski Mitrovici

Vas Vitojevci leži tako nesrečno, da jo prizadene vsako leto prav gotovo po ena poplava, včasih pa tudi po več. Kmetje so dolgo premišljali, kako bi se rešili iz tega neprijetnega položaja, dokler niso s petrovaradinsko imovinsko občino sklenili zamenjavo. Ta občina jim je odstopila zemljišče, ki ga poplave ne dosežejo, ga potem razparcelirala, da so si kmetje že začeli na njem postavljati svoje domove. Imovinska občina pa je prevzela staro poplavno zemljišče.

NAJSTAREJŠI SLOVENEC UMRL V KUTJEVU

Mizar Viktor Potočki je preživel 105 let svojega življenja. Bil je trdne narave in krepak, saj je skoraj do svoje stoletnice pridno delal in opravljal težja dela, ob katerih bi mu nihče ne prisojal tako visoke starosti. Zanimivo je, da je tudi njegov ded dosegel starost 107 let.

ITALIJANSKI PEVCI GOSTOVALI V BEOGRADU

Italijanski pevci, ki so začetek decembra dva dni gostovali v beograjski operi v korist zimske pomoči, so želi za svoj umetniški nastop veliko odobravanje. Zato so prejeli tudi visoka odlikovanja, s katerimi so jih odlikovali kraljevski namestniki. Preden so odpotovali, so povedali, da so bili presenečeni zaradi toplega in prijateljskega sprejema, ki so jim ga priredili njihovi tovariši in Beograjčani.

MEGLA NA JADRANU

Gosta megla se je spet vlegla začetek decembra na morje ob jadranskih pristaniščih. Ne samo, da je bil zaradi tega oviran promet, temveč je prišlo tudi do več nesreč. Parnik "Drina", ki je last Zetske plovidbe d. d., je plul skozi Kotorski zaliv v kotorsko pristanišče. Dobrih sto metrov pred Kotorjem pa je krmar izgubil pregled, nakar je parnik nasedel na plitvino. Morali so poklicati na pomoč drug parnik, ki je "Drino" spet potegnil v globlje morje. Parnik trpi malenkostno škodo.

Turistična družba "Fruška gora" organizira izlet v Ameriko

Izlet v Ameriko organizira turistična družba "Fruška gora" v Novem Sadu. Prihodnje leto b v New-Yorku svetovna razstava pod geslom "Gradbe jutrišnjega dne". Razstavni odbor pričakuje kakih 50 milijonov obiskovalcev in je zato znal organizirati dobro reklamo. Povabil je večje število državnih poglavarjev v Evropi in Aziji, da bodo govorili po radiu vsak teden po eden. Med drugimi je bil povabljen tudi knez namestnik Pavle. Potovanje v Ameriko in nazaj bo veljalo okrog 14.000 dinarjev.

GOSTILNIČARSKA PIVOVARNA V LAŠKEM

Gostilničarsko pivovarno v Laškem so 7. decembra dopoldne blagoslovili. Pivovarna je začela obratovati že pred nekaj meseci in je prvo pivo dobavila svojim naročnikom in družabnikom že okrog božiča. Ustanovitev pivovarne so začeli propagirati gostilničarji, ki so uvideli, da je pivo iz karteliranih pivovarn mnogo predrago za pivce, gostilničarjem pa daje premalo zaslužka. Zaradi notranjih nesoglasij pa se je dovršitev in oprema pivovarne zavlekla, dokler se končno ta trenja niso izgladila.

HOTEL NA MAVROVI HANI PRI GOSTIVARJU

Moderen in velik planinski hotel so postavili južnosrbski planinci in smučarji na hribu Mavrovi Hani pri Gostivarju. Smučarski šport je začel v teh krajih polagoma prodirati, zaradi česar so podjetni ljudje prišli na misel, da bi postavili na vrhu 1500 m visokega hriba, na čigar pobočjih so sijajni smučarski tereni, planinski dom. Redne avtobusne zveze bodo pomagale, da se bo obisk v domu povečal. V gozdovih na planini pa je veliko zverin vseh vrst. V propagandnih člankih v beograjskem časopisju omenjajo to dejstvo kot nekaj posebno vabljivega za ljubitelje planin! Planinski dom je veljal 400.000 din, ter ima na razpolago 40 moderno opremljenih sob.

UKINJEN DOSTOP V STOLP ZAGREBŠKE STOLNICE

Zgornji dve galeriji stolpa zagrebške stolnice so zaprli in s tem ukinili dostop turistom in drugim radovednežem nanj. Dogajalo se je, da so se na te galerije preradi vzpenjali ljudje, ki so sklenili s svojim življenjem obračunati. Do sedaj so v nekaj letih našteli devet takih, ki so se raz stolp pognali v globino in se ubili. Številni izletniki se niso mogli otresti stare navade, da ne bi zapisovali na zidove in streho svojih imen. Trije taki korajžni zaljubljenci so se povzpeli celo na streho stolpa in tam svoja imena ne samo zapisali, temveč jih z ostrimi predmeti celo zarezali. Zaradi tega je bilo umestno, da se je prepovedal dostop do zgornjih galerij stolpa.

Kozulič postal predsednik industrijske zveze v Trstu

Za predsednika industrijske fašistične zveze v Trstu je bil izvoljen "cavaliere del lavoro" Avgust Kozulič (Cosulich) namesto dosedanjega komisarja. Kozulič je lastnik znane velike paroplovne družbe in ladjedelnice v Tržiču.

Posojila občinam

Razne občine na Goriškem so pri goriški Mestni hranilnici in znani zastavljalnici Kontu najemale pred leti večja posojila. Ta denar je šel večjidel za razne izredne izdatke, ki niso bili predvideni v polni meri v občinskih proračunih, kakor za gradnjo raznih športskih prostorov, fašističnih domov, otroških vrtcev itd. Pokazalo pa se je, da večina občin ne more teh bremen redno odplačevati in so zato zaprosile nekatere za podaljšanje vrnitvenega roka. Tako sta v zadnjem času zaprosili za tako podaljšanje občini Dobrovo in Ajdovščina, ki sta najeli skupno 80.000 lir posojila. Njihovim prošnjam je bilo ugodeno, saj je denar bil porabljen v "nacionalne" namene.

CESTA OD SUBOTICE DO HORGOŠA ODPRTA PROMETU

Del narodne avtomobilne ceste od Subotice pa do Horgoša na madžarski meji so pred 7. XII. odprli brez večjih proslav in ceremonij. Kakor znano bo tekla mednarodna avtomobilska cesta v ozadju naše države od madžarske meje skozi Subotico, Novi Sad, Beograd, Niš in do bolgarske meje. Odsek od Beograda do Novega Sada je bil izgotovljen že pred nekaj meseci. Sedaj je bil izročen prometu del ceste ob meji. Stroški za gradnjo se krijejo iz milijardnih kreditov, ki so namenjeni za velika javna dela. S to novo cesto bo naša država povezana z ostalimi evropskimi državami, obenem pa pomeni tudi velik napredek pri izboljšanju naše cestne mreže.

V ZAGREBU SE JE USTANOVILA INDUSTRIJSKA ZBORNICA

Posebna industrijska zbornica je bila z uredbo ustanovljena v Zagrebu. Hrvaški industrijci so se dolgo borili za svojo ločeno zbornico, ker so bili prepričani, da bo samostojna zbornica mogla v večji in uspešnejši meri zastopati koristi hrvaških industrijcev. Borba je trajala več let, kajti ostali odseki trgovske, obrtniške in industrijske zbornice v Zagrebu so bili odločno proti odcepitvi industrijskega odseka in njegovi osamosvojitvi. Pred nekaj dnevi pa je izšla odredba, s katero je industrijcem ustreženo in je zbornica začela že poslovati. Arhiv, ki je bil prej last skupne zbornice, so prenesli v nove prostore, prav tako pa so prešli v novo zbornico vsi uradniki, ki so bili do sedaj nastavljeni pri skupni zbornici. Imetje so razdelili po sporazumu v obojestransko zadovoljstvo. Predsednik nove industrijske zbornice ostane Arko Vladimir, eden od podpredsednikov pa je znani industrijec Jurij Jakil.

TATOVI VDRLI V SAMOSTAN PRESVETEGA ZAKRAMENTA

V samostan bratov Presvetega zakramenta v Kaštelu Kambelovcu pri Splitu so vdrli v noči od torka na sredo predrzni tatovi in odnesli dragocenosti za okrog 100.000 din. Vlomilci so se lotili blagajne s posebnimi pripravami, s katerimi so raztrgali železno steno in pobrali precej zlata, srebra in drugih dragocenih predmetov, katere so verniki darovali v zahvalo in v podporo za vzdrževanje samostana. Vlomilci niso pustili za seboj nobeen sledi, niti kakih prstnih odtisov.

DALMATINCI PRIČAKUJEJO MNOGO LETOVIŠČARJEV

Velikega obiska za prihodnjo pomlad se nadeja Dalmacija. Politične razmere v Evropi so se uredile in izletniki že pripravljajo načrte, kako in kam bodo potovali. Iz Splita in drugih dalmatinski letoviških krajev poročajo, da so mnogi hoteli že dobili iz več držav številne prijave, s katerimi se prijavljajo številne skupine. Hotelirji menijo, da je to izredno dober predznak in napoved velike turistične sezone.

HERMELINI SO SE POJAVILI NA HRVAŠKEM

Izredno veliko število hermelinov se je pojavilo v gozdovih v hrvaškem Zagorju. Ljudje pravijo, da pomeni to napoved zelo hude zime, če je že narava poskrbela živalim lepo belo barvo, da se bodo lahko varovale pred svojimi sovražniki. Enako so se številni hermelini pojavili tudi l. 1929. še preden je padel sneg in še nihče ni pričakoval, da bo nastopila tako huda zima. Tudi izredno število lisic je prišlo iz višjih predelov v nižine.

Državna blagajna izkazuje prebitek

767.4 milijona din prebitka izkazuje drž blagajna v prvih sedmih mesecih tekočega proračunskega leta. Oktobra je bilo izdatkov za 915.5 milij., medtem ko je bilo v proračunu predvidenih 1.015.0 milij. din. V istem mesecu pa je prišlo v državno blagajno 1.085.8 milijona namesto 1.015, kolikor jih je napovedal proračun. Tako je bilo torej v tem mesecu za 170.3 milij. din dohodkov več kakor izdatkov. Skupni državni izdatki v prvih sedmih mesecih so znašali 6,266.8 milij. (v proračunu 7,105 milij.), a dohodki 7,034.2 milij., kar je za malenkost manj kakor pa predvideva proračun. Prebitek znaša torej 767.4 milij. din. Lani je bilo ob istem času prebitka za 696 milijonov dinarjev.

VOLITVE V NARODNO SKUPŠČINO

Zadnji teden pred volitvami v Narodno skupščino je bila propaganda v vseh banovinah države izredno živahna. Posebno navdušeno so agitirali pristaši JRZ v Sloveniji. 8. decembra sta priredila ministrski predsednik dr. Stojadinović in dr. Korošec zborovanje JRZ v Ljubljani. Shod je otvoril dr. Korošec, na kar je izročil vodstvo zborovanja ljubljanskemu županu dr. Adlešiču, ki je v lepem nagovoru pozdravil odličnike in zborovalce. Posebno pozornost in odobravanje pa je vzbudil predsednik vlade v svojem govoru, v katerem je povdarjal, da gre največja čast velikim Slovencem, ki so pripravljali Jugoslavijo. Zatrdil je, da bo vlada dala državne narodne samouprave, da bo pomagala zboljšanje položaja uradništva in tako vodila vso državo po programu JRZ za lepšo bodočnost. Za tem je govoril še dr. Korošec.

Na praznik popoldne je bila ob nazočnosti predsednika vlade in drugih odličnikov slovesno izročena prometu nova železniška proga Sevnica—Št. Janž. 9. decembra je padla tudi smrtna žrtev političnega sovraštva. S shoda pri Sv. Križu pri Kostanjevici, kjer je govoril minister dr. Krek se je vračalo zvečer nekaj zborovalcev domov v Bušečo vas. Pri Šutni je te pristaše JRZ s kamenjem napadla skupina Mačkovcev, pri čemer je kamen prebil lobanjo Antonu Hribarju, ki je ponoči nato umrl v bolnišnici v Brežicah.

Izid volitev v Sloveniji

Ljubljana-mesto. — Izvoljena dr. Anton Korošec in Pavle Mašič. Volilnih upravičencev je bilo 23.695, od tega jih je glasovalo 17.050. Volivna udeležba je znaša 72%. torej skoraj 3/4 vpisanih volilcev. Dr. Korošec je dobil skupno 13.176 glasov, kar znaša 56% od vsega števila volivnih upravičencev, to je nad 77% vseh oddanioh glasov. Vsa opozicija, združena na Mačkovi listi je v Ljubljani dobila 3632 glasov, od tega združena JNS in socialisti (dr. Kramer, dr. Jelenc) 2791, marksistična lista s kandidatom dr. Kraigherjem in Leskovškom 417 glasov, skupina nezadovoljnih Slovencev z dr. Stanovnikom in dr. Brecljem je dobila 424 glasov. Za ta dva moža so morali po povelju iz Zagreba glasovati vsi ljubljanski Hrvatje, mačkovci, ki so dali nad 200 glasov. Lista Dimitrija Ljotića, na kateri sta v Ljubljani kandidirala dr. Kandare in Šturm, je dobila 242 glasov.

Okraj: — Izvoljen:
Črnomelj — dr. Jure Koce
Kamnik — Ivan Štrcin
Kočevje — Alojzij Rigler
Kranj — Janez Brodar
Krško — dr. Miha Krek
Litija — dr. Jože Lavrič
Logatec — Franc Gabrovešek
Ljubljana-ok.—dr. Korošec-M. Stare
Novo mesto — dr. Franc Kulovec
Radovljica — dr. Albin Šmajd
Škofja Loka — Ivan Dolenc
Celje — Alojzij Mihelčič
Dol. Lendava — dr. Franc Klar
Gornjigrad — Martin Steblovnik
Konjice — dr. Sevšek Maksim
Ljutomer — Franc Snoj
Maribor-l. br. — F. Žebot-J. Špindler
Maribor-d. br. — Franc Koban
M. Sobota — Franc Bajlec
Dravograd — Karel Gajšek
Ptuj — Marko Kranjec
Slov. gradec — Ivan Teuerschuh
Šmarje — dr. Anton Ogrizek
Brežice — Josip Tratnik
Laško — Mirko Bitenc

ŽELEZNIŠKA PROGA SEVNICA--ŠT. JANŽ

8. decembra je bila izročena prometu nova železniška proga Sevnica—Št. Janž. Železniso so gradili v letih 1935—1938. Proga je dolga 13 km 40 m in ima 5 tunelov v skupni dolžini 1 km. Največje gradbeno delo je veliki železniški most čez Savo pri Sevnici, kateri je sam stal 8 milijonov dinarjev. Nova proga ima postajališče Boštanj in dve postaji Jelovec in Tržišče. Celotna gradbena dela so zahtevala 51. milijonov dinarjev od česar je šlo na 25 milijonov za delavske mezde, vožnje in nabavke domačega prebivalstva.

OBLETNICA PREKMURSKEGA GLASILA

Prekmurske novine, prvo glasilo slovenskih Prekmurcev so obhajale decembra 25. letnico odkar so začele izhajati. Ta jubilej je tem bolj pomeben ker so bile "Novine" prvi slovenski list, ki ga je dobila Slovenska Krajina, katera je za časa Avstrije živela pod hudim pritiskom Madžarov. O tem jubileju so pisali časopisi zlasti glavni dnevniki in tudi ljubljanska rado-postaja je posvetla temu tako važnemu jubileju izčrpno predavanje.

IZREDNI DAVEK

Fašistovska vlada je sklenila, da morajo trgovska in industrijska podjetja plačati enkratni davek od kapitala, ki je naložen v podjetju. Izvzete so delniške družbe, ki so morale podoben davek že lani plačati. Davek morajo plačati le tista trgovska in industrijska podjetja, ki odrajtujejo osebno dohodnino (davek na premično premoženje) od vsote nad 10.000 lir. Izredni davek, s katerim bo podjetnik oddal državi 7½ % davkariji naznanjenega kapitala, zadene okoli 120 tisoč podjetij. Davek se bo plačeval v 18 dvomesečnih obrokih. Plačevati se začne 18 maja 1939, a konča se v treh letih. Če kdo želi vplačati več obrokov skupaj, mu davkarija prizna 8% popusta za vsako leto, t. j. če plača v naprej šest obrokov. Ta davek se odmeri uradno, zato ni treba nikakih prijav. Izredni davek na delnice, ki so ga lani morale plačati delniške družbe v Italiji, je znašal 10% glavnice delniških družb.

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2288 vogal CUCHA-CUCHA

PATERNAL

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—
PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—
Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

Furlansko vprašanje

Nacistična Nemčija je postavila tezo o nemštvu (Deutschtum), po kateri tvorijo vsi Nemci na vsem svetu ne glede na to, kje bivajo, eno samo enoto, in se je začela tudi dejansko zavzemati zanje in ščititi njihove pravice. Posledica tega nemškega stališča je bila priključitev Avstrije in razkosanje Češkoslovaške. Spričo te teze in še bolj v očigled njenega praktičnega izvajanja je naravno, da je nastala proti njej tudi reakcija. Kot tako moramo smatrati načrt Švice, proglasiti švicarski nemški dialekt za poseben jezik, različen od nemškega, da bi tako zavrnila morebitno nevarnost.

Da ni ta načrt samo izrodek fantazije, temveč da utegne prej ali slej postati dejstvo, potrjuje precedenčni primer; saj je Švica pred kratkim proglasila retoromanski dialekt (romaunščino), ki ga govore prebivalci zgornje doline Rena in Inna, za četrti enakopravni jezik poleg francoščine, italijanščine in nemščine.

S tem je hotela švicarska republika očitno parirati udarec, ki ji je pretil z juga. S tem pa ni samo paralizirala italijanske aspiracije temveč je obrnila celo ost proti napadalcu. Kajti s proglasitvijo omenjenega dialekta za jezik, se je sprožil nov problem, ki je moral vzbuditi vso pozornost Italije. tem priča članek "Ali obstoja ladinska dialektna enotnost", ki ga je spisal Francesco Cocconi za letošnjo julijsko številko geografskega mesečnika "L'universo", ki ga izdaja vojno-geografski institut v Firencah. S proglasitvijo romaunščine za jezik je zopet oživelo vprašanje, ali so romaunščina, ki jo govorijo v Švici, ladinščina, ki je v rabi v nekaterih delih Južnega Tirola, in furlanščina del italijanskega jezikovnega kompleksa ali pa tvorijo posebno jezikovno skupino zase.

Če so kakorkoli taka jezikovna enota, potem utegne to dejstvo imeti tudi dalekosežne politično geografske posledice. Tega se zaveda v svojem članku tudi Cocconi, ko razgrinja problem s temi besedami:

"Vsakdo razume, kaj bi za našo italsko enotnost pomenilo že samo tiho priznanje, da se mora približno 550.000 Furlanov, ki čuvajo, zavedajoč se svoje odgovornosti, našo vzhodno mejo, smatrati v narodno jezikovnem pogledu kakor drugorodci (allogeni) podobno kakor drugojezična ljudstva, ki so se naselila v Piemontu, v Juljski Krajini in na Južnem Tirolskem... Če so romaunščna, ladinščina in furlanščina resnično enota zase, potem morajo znanstveni zaključki, po katerih so se prebivalci kantona Graubündna odtrgali od italijanskega kompleksa, veljat tudi za ostali dve skupini tostran Alp, ki sta po številu trinajstkrat večji od prve."

Ker so Furlani naši mejaši na zapadu, mora problem zanimati tudi nas. Zato ga hočemo tu vsaj v glavnih obrisih začrtati.

Romanski dalekti, ki jih govori prebivalstvo Retijskih Alp, in ki se bistveno loči od italijanščine, so bili učenemu svetu znani že v začetku prejšnjega stoletja. Na sorodnost teh dialektov z ladinskimi dialekti v Južnem Tirolu je prvi pokazal l. 1832. Josef Haller. L. 1870. pa je Christian Schneller opozoril na sorodnost z furlanščino. To vzporejanje je v naslednjih letih proučeval Graziadei Ascoli v svoji knjigi "Saggi ladini". Zaključl pa je te ugotovitve leta 1888. profesor romanskih jezikov na innsbruški univerzi Theodor Gartner.

Za dialekte, ki jih govore v Graubündnu, v Švici se je udomačilo ime "romaunč" (tudi "ramonč"), za dialekte v Engadinu na Tirolskem pa ime "ladin". Za vse tri dialektne skupine je Ascoli predlagal ime "ladinski dialekti". Gartner pa je bil proti temu imenu, češ da se z njim označuje samo ožja dialektna skupina v Engadinu in da se rabi tudi za jezik španskih Židov. Zato je bil za izraz "retoromanski dialekti". S tem izrazom so Švicarji že prej označevali romanščino, pozneje pa tudi dialekte v Engadinu, in furlanščino. Retijci so se namreč imenovali romanski prebivalci Graubündna, ko so se združili z ostalimi švicarskimi kantoni. Na tem ozemlju je bila v starih časih rimska provinca Retija, ki je segala proti jugovzhodu do gorske skupine Sella. Retijci sami pa so bivali gotovo še daleč preko tega gorovja proti jugu.

Zato bi bilo od Gartnerja izbrano ime primerno za Romaunce in Ladince, ki tvorita danes dva docela ločena jezikovna otoka. Ta izraz pa bi bil upravičen tudi pri tretji skupini, pri Furlanih, katerih ozemlje ni bilo nikdar v retijski provinci. Za to ne govori samo jezikovna sorodnost, temveč tudi zgodovinski razlogi. Po Budinszkem Czoernigu in Mommsonu je namreč verjetno, da so se v Furlaniji, ko so je bili opustošili Huni in Goti, naselili Retoromani s Tirolskega, na katere so pritiskali s severa Nemci.

Romaunci, Ladinci in Furlani bi bli potemtakem potomci starih Retijcev. Toda kakor ni francoščina jezik prednikov sedanjih Francozov, namreč Frankov in Galcev, tako tudi omenjeni trije jeziki niso identični z retijskim jezikom. Retijci in njihovi sosedje: Kelti, Germani in morda še drugi, so v teku časa latinščino severne Italije po svoje predelali, tako da so nastale te tri ločene dialektne skupine. Nasproti Nemcem in Slovencem so njihove meje ostro začrtane, nasproti Italijanom pa opažamo postopne prehode v italijanske dialekte.

Že pred vojno so bile razne struje v teh romanskih skupinah, ki so stremele za tem, da postane iz njihovega dialekta pravi jezik. Marsikje je prihajal impulz v tem smislu tudi od zunaj. Omenim naj samo nemško organizacijo "Tiroler Volksbund", ki je izdajala v ladinskem jeziku mesečnik "La difesa del Tirolo".

Sedaj se je problem enotnosti teh dialektov zopet razplamtel. V bistvu gre za dve ločeni vpraašnji: 1. ali tvorijo te tri dialektne skupine resnično neko samostojno enoto, ločeno od severnoitalijanskih dialektov, in 2. ali so res Furlani potomci Retijcev, k so se preselili s tirolskih hribov v nižavo?

Stremljenje Italije gre za tem, da zanika utemeljenost prve in druge hipoteze. Cocconi navaja v tem pogledu zlasti novejša dela Carla Battistija in Carla Salvionija, ki sta oba Ascolijeva učenca. Njuna naloga je sedaj, da pobijata tezo, ki jo je postavil njun učitelj. Na podlagi teh razprav, ki po našem mnenju nikakor niso še definitvno zaključile vprašanja, kajti narekoval jih je namen, pride Cocconi do zaključka, da Italija ne more priznati proglasitve romaunščine za četrti švicarski jezik. "Kajti", nadaljuje Cocconi, "ako bi tudi mi pristali na znanstveno tezo, po kateri je bernska vlada sprejela zakon, da Ladinci niso Italijani, bi s tem sami implicitno priznali, da obstoji v naši nacionalni skupnosti znaten del ljudstva, ki vsaj v jezikovnem pogledu nima značilnosti totalitarnega kompleksa". Prav ta del pa meji na naše slovensko narodno ozemlje in ga loči od pravega italijanskega.

Priznati moramo, da je bil Cocconi v pogledu jezikovne meje med Slovenci in Furlani še dokaj pravičen, pripetila pa se mu je pomota. Kanalsko dolino je namreč označil kot slovensko ozemlje s furlansko infiltracijo, medtem ko je resnično slovensko ozemlje z nemško infiltracijo. Le v povojni dobi je opaziti tudi furlansko in italijansko infiltarcijo.

Furlanski problem je torej zopet na dnevnem redu in nikakor ni še zaključen. Mi kot neposredni sosedje bom oz največjim interesom sledili njegovemu nadaljnemu razvoju.

P. P.

Veleletala nad oceanom

Pisec tega članka je znani graditelj Igor Sikorsky, ki je že leta 1913 zgradil prvo štirimotorno veleletalo svetá. Danes pa služijo njegova letala za redni prekooceanski promet.

*

Ni še dolgo odtlej, ko so priznani strokovnjaki mislili, da morejo letala prenašati čim manj teže, čim večji so po obsegu, dokler se slednjič, povečani, niti ne bi mogli več dvigniti s tal. Navajali so za primer ptiče, ki so večjidel majhni, da lažje letajo, in noj, na primer, ne leta, ker je pretežak. Vendar je nasprotno res: čim večje je letalo, tem bolj more biti obremenjeno. Če bi hotel 10 ton težko breme spraviti 5000 km daleč, bi to breme eno samo letalo lažje preneslo in bi uporabilo prav toliko goriva, kakor ga porabi 10 majhnih letal, ki so obteženi z 1 samo tono bremena.

Če primerjamo oceanski parnik, ki ima na krovu 2500 potnikov, z veleletalom, kii ma prostora samo za 100 oseb, bi človek mislil, da je potrebnih 25 letal, da bi nadomestili en sam parnik. Res pa je, da more kak parnik le vsak teden po enkrat na pot, medtem ko more opraviti vsako letalo najmanj pet voženj na teden. Zatorej more parnik nadomestiti že 5 veleletal s 100 potniki.

Tisočtonsko povodno letalo za promet čez ocean je le še vprašanje prihodnjih let. Ne bo več dolgo trajalo, ko bomo mogli potovati iz Evrope v Ameriko s takimi veleletali, ki bodo preleteli ocean že v 20 urah. Ta letala bodo vsebovala po 50 prijetnih kabin, obširno jedilnico, ki bo zvečer plesišče, dalje knjižnico in skoraj vse razkošje kake moderne zabavne ladje. Le plavalnega bazena ne bo, sicer pa vse, kar more zadovoljiti kakega razvajenega svetovnega potnika. Pri gradnji takih letal bi bile potrebne velike tehnične spremembe. Pilotova moč ne bi nič več zadoščala, da bi mogla obvladati kontrolne ploskve kakega z motorji 10.000 konjskih sil opremljenega povodnega veleletala. Mogočni motorji, kakor tudi različni pomožni stroji, bi bili nameščeni v notranjosti nosilnih ploskev, ki bi bile neizmerno obsežne. Letalo bi imelo kompresor za razredčenje bencinskozračne mešanice, dalje električno centralo in centralo za toploto, da bi bila v letalu zmeraj prijetna gorkota, medtem ko bi letalo brzelo s 400-kilometrsko hitrico na uro, ali pa še hitreje skozi ledeno višinsko ozračje.

Vse tole pa ni izrodek kake brez-

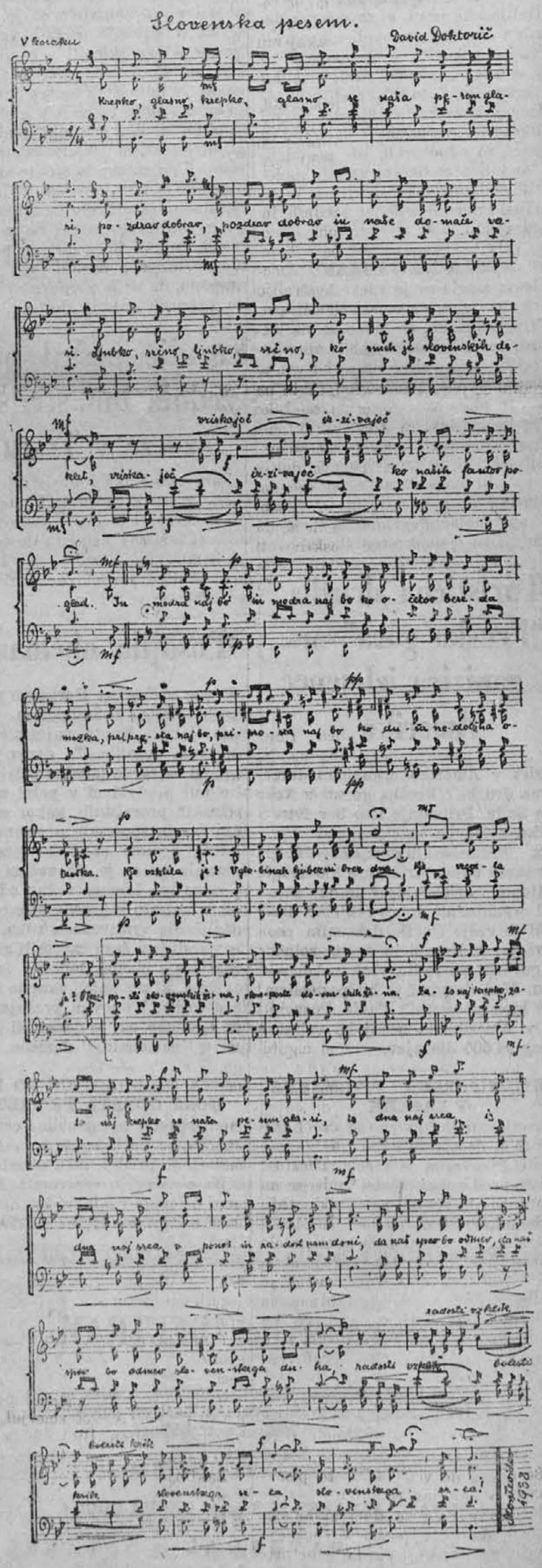

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317 BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

JVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

Slovenska vas pri oljni tovarni

Infanta Isabel... Ulica, kakor katerakoli. Le toliko samosvoja, da imajo na njej poleg otrok tudi kokoši in krave precej besede. Za kokoši in krave je pa seveda le tam, kjer je kaj trave, in kaka druga šara.

Ko sem bil pred meseci prvič v tistem kraju, bi skoro zgubil čevlje v obilnem blatu. To pot so se pa družno pasle v lepem soncu kokoši in krave ter se preganjali psi, katerim se je posebno dopadla koza. Neverno je renčalo vanjo neko ščene in se sila čudilo, kaj je to. Za kokoš preveliko, za kravo pa premajhno. Po barvi kokoš, po postavi pa krava....

No, to so opazovanja takole mimogrede. Nič posebnega pravim ni ta ulica. Ne odlikuje se z lepimi hišami ne s prijetno senco košatega drevlja... To pa kar je v njej svojsko je tista prava podoba vaškega življenja. Saj je kakor na večjem kmečkem dvorišču. In ulica se konča z visoko, gosto živo mejo, kakor da se tamkaj zadaj širi črni gozd. Nič se ne vidi tja čez. Kdo ve, tako bi pomislil, če se ne bo pritepla od tamle lisica in odnesla piško belorepko...

Kje pa je ta "kurja vas"? Zares skrita in neznana je menda, ker je niti poštar ne najde. Eden mi je tožil: Naročil sem Slovenski list, pa ga ni, drugi me je prijel, zakaj mu ne pošljem Duh. Življenja. Kako morem pomagati, če pa pride poslano nazaj s pripombo: "No hay"....

Da zares, kje je to.

Če se pelješ v San Martin in povprašaš na omnibusu ali kolektivu za Villa Piaggio, te bodo izložili na Av. San Martin, kakih 10 kvader dalje od križišča z Av. Gral Paz. Tam ti ne bo teško najti navedeno ulico.

Taka je ta ulica kot so druge. Netlakana, deloma zazidana, ponekod porastla z visoko travo. In na koncu zaprta. Kar ima posebnega, je pa to, da tam živi kar 5 slovenskih družin. Eni v lastnih hišah, drugi pa kot najemniki.

Stanovanje je tam ceneje, a ker je na dobri prometni točki, poleg Av. San Martin, je vendarle ugodno. Največ vredno pa je to, ker ni treba imeti skrbi, da bodo otroci prišli pod voz in za hišami zadaj imajo prostorne trate, koder se lahko igrajo in "pasejo piške".

Kakor rečeno, so si nekateri že tam postavili lasten dom, drugi pa imajo stavbišče, ker svet je primeroma dosti poceni.

Tukaj je prav tako, kot da bi bili doma v kmečki vasi. Človek bi kar tu ostal. Šunder modernega velemesta ne seže sem, tako sem omenil gospodarju.

Nič si ne mislite tako. Zato smo mi prišli sem pa smo se malo zmotili. Poglejte!

Pokazal mi je na vrt. Solata, rože, trta...

Le dobro poglejte!

Saj res. Kaj pa je s trto. Saj skoro nima listja.

Zato pa je več mrčesa na njej.

Zares. Kar cesto so si speljale mravlje v sladke gostje trtinega listja in zaroda.

Prav ista je zgodba s solato. Ne rabijo ne jesiha ne olja, pa jim prav dobro gre v slast.

Zares prav lepo bi bilo v temle kotičku, če bi ne bilo te mravljične golazni.

Kaj pa je tamle zadaj za grmovjem, kjer je konec ulice, sem posvedoval. Prav tedaj sem razločil hrum drvečega vlaka.

FCCA, glavna linija argentinske centralne železnice, ki pelje v Rosario, teče tam zadaj, samo dve kvadri proč. Tale velika stavba je pa tovarna za olje.

Tako! Lepa stvar! Kje pa so oljkovi naasdi, bi se človek povprašal, ko bi nevedel, da jih v Argentini sploh ni. Saj je olje menda vse uvoženo iz Evrope. To velja seveda za oljčno olje. Morda bi oljka uspevala v tej deželi, toda nikdar še niso napravili smoternega poskusa, pač zato ker je dovoz iz Evrope cenejši kot železnica iz oddaljenih provinc in pa ker so valutne razlike ugodne za cen nakup evropejskega olja.

Sicer pa, moderni čas stoji na sami prevari. Pravijo, da je zelo veliko, če je v "laškem olju" 1/4 soka iz oljk.

Cerkvena postava zapoveduje, da mora v cerkvi kjer se hrani sv. Rešnje Telo goreti "večna luč" s samim oljčnim oljem. Kako teško je danes držati to zapoved, ker so vsa olja le fabrikati, katerim komaj še morejo ohraniti prvotno barvo in podobo okusa. Prav taka je s svečami, katere morajo biti iz čistega voska. In še za samo mašno vino je težava. Čeprav vsa vina ponujajo kot pristna, bo vendarle res, da je to leto v Argentini več pristnega vina spila zemlja v Mendozi kot ljudje v celi državi, ker so ga velikanske množine proč zlili.

Takole zbudi oljnata tovarna človeku misli, kako čudno potvorjeno je danes vse v življenju, kjer je beseda "varati" zgubila svoj pravi značaj in se je zamenjala z drugim pojmom, sedanjemu rodu bolj simpatičnim..... namesto varati se lepše reče "nadmodriti"....

In kakšno je življenje sedanje dobe?

Vsak dan ga označujejo takole: Do premoženja pride samo tisti, ki krade in goljufa. Po pošteni poti se ne pride do premoženja.

Menda je res nekaj na tem. Pa ni nič čudno. Saj so po Jezusovi besedi "otroci tega sveta v svojem rodu modrejši, kakor otroci svetlobe". Tako je povedal Gospod ob priliki, ko je razložil zgodbo o krivičnem oskrbniku, kateri si je z gospodarjevim imetjem kupoval prijatelje.

Opozoril je pa tudi na to, da si nikar ne gradimo hiš na pesek, zakaj prišla bo nevihta z nalivom in bo voda stavbo odnesla in bo ostal le kup grdih razvalin...

In tisto fabricirano olje in tiste nepristne voščene sveče, ki služijo le osebni trenutni koristi producenta... ali niso živa podoba neiskrenosti, s katero človeštvo služi svojemu Bogu. Saj mnogi samo za tiste svetnike vedo, kateri naj jim v njihovih posebnih težavah pomagajo. Poznajo Juda Tadeja, Kajetana, Antona Padovanskega... ki naj bi bili advokati pred Bogom, kadar kdo kake posebne stvari potrebuje... tako da je vsa pobožnost mnogim kristjanom samo kup "duhovnega egoizma".

Kakor v industriji in trgovini treba imeti pred očmi tudi potrebe konsumenta, tako mora tudi naša vera prižigati Bogu čisto "olje" nesebične pobožnosti in spolnjevanja volje božje.

Tako je lepa vaška idila ulice "Isabel" skažena z mrkim ozadjem tovarne, ki simbolizira neiskrenost sodobnega sveta.

Naši rojaki, ki žive tam doli, seveda nimajo časa, da bi se s takimi mislimi bavili. Vsak skuša po svoji moči skrbeti za svoj dom. Tisti, kateremu kaj časa ostane od njegovega poklicnega dela, mu ga pa še prav gotovo primanjka na vrtu, kjer je treba bojevati se z mravljami in sušo, kjer je treba tudi saditi, če hočejo kaj pridelati.

Par korakov dalje od navedene ulice živi spet slovenska družina. Tisto pa najdeš le z vodnikom. Tam sploh ni nobenih ulic. Samovoljno stoje med obilnim drevjem nekdanjih pristav. Enakomerno je korakala mula v krogu in črpala vodo.

Vsekako je njeno delo bolj zanesljivo, kot pa "čaranje" onega inženerja, ki pripravlja dež.

Tamkaj na trati se pasejo zajci in kokoši, rdečka, nekako bušaste kravišče, pa se kar dobro ima v nemški detelji. Kljub žgoči vročini, je vladal prijeten hlad v onem senčnem zatišju, kjer človek kar pozabi, da samo par kvader proč drvi življenje miljonskega mesta.

Hladnik Janez

---

plodne domišljije, marveč je sad dolgoletnega, točnega in izčrpnega raziskovanja, ki se je začelo pred 25 leti, ko sem leta 1913 zgradil največje letalo za tisti čas.

Tudi brez vsakršnih izrednih letalsko-tehničnih novosti bomo mogli priti z letalom iz Evrope v Ameriko v 15 do 18 urah v Južno Ameriko,, Vzhodno Azijo in Avstralijo pa bomo prispeli že drug dan in prirejali bomo zabavne polete na Severni tečaj, k reki Amazoni ali v Indijo. Prepričan sem, da se bo vse to zgodilo še pred letom 1950. Če bi pa dosegli kake posebne iznajdbe, tako na primer, da bi mogli praktično uporabljati tekoči vodik kot pogonsko sredstvo, pa bi zlasti za daljše proge smeli pričakovati še več napredka. Tedaj ne bi bilo nič posebnega, da bi brez prestanka in ne da bi se bilo treba spotoma oskrbovati s kurivom, preleteti pot okoli sveta v najkrajšem času.

Naši na pik-niku v Comodoru Rivadavia

CERKVENI VESTNIK

. jan. bo maša na Avellanedi za Andreja Kandus. Molitve na Paternalu.

15. jan. Maša na Paternalu za Ivana Turk, ki je pred kratkim umrl v domovini.

Molitve na Paternalu.

Slovesnost nove maše se bo vršila 5. febr. na Paternalu in 12. febr. na Avellanedi.

Na Avellanedi bomo ob tisti priliki proslavili tudi 20 letnico svobode, katero so dobili l. 1919 naši bratje iz Slovenske krajine, ki so bili do tedaj dolga stoletja pod ogersko nadoblastjo.

Vse Slovence, ki imate kake poznane v Mendozi in v bližini, prosim, da mi javite naslove, ker sem se namenil, če bo mogoče, da grem to leto v Mendozo in bi jih ob tisti priliki obiskal.

Sporočite naslove na Hladnik Janez, Pasaje Salala 60. Capital. Ali telefonično na 69-6862 (od 11 do 13 ure in po 20 uri zvečer).

NAROČNIKI!

Slovenskemu listu najlepše voščite praznike in srečno Novo leto, če točno poravnate naročnino in mu pridobite novih naročnikov!

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 121

Moja prijateljica, grofica Pineberg , je bila že dolgo bolehna. Ni čudno, če je zbolela vsled prenapornega dela, skrbi in nesreče tako težko, da mi je nekega dne zdravnik zašepetal:

— Grofica ne bo več dolgo živela — jetična je — rešiti bi jo moglo edinole zdravljenje na jugu.

—Zdravljenje na jugu! Kolikokrat svetujejo zdravniki, da bolnik odpotuje v kako toplo, solnčno deželo, pozabljajo pa, da morda niti za vsakdanji kruh nimajo denarja!

Toda jaz nisem mogla pozabiti zdravnikovih besed. Obupala sem, ko sem se spomnila, da bom izgubila svojo edino prijateljico. Ta misel mi je skoro omračila um.

Ali res ni več rešitve — da odpotuje na jug? Ali res ne morem priskrbeti potrebnega denarja?

Takrat sem se spomnila carice. Še nikoli se nisem drznila obrniti se na mojo mamo, ker sem še le od grofice zvedela, da je carica Elizabeta moja mati. Že večkrat sem hotela pisati carici in ji opisati svojo strašno bedo, toda grof Pineberg mi je vedno govoril, da sem izgubljena če ji le besedico napišem. Sedaj pa, ko je viselo grofičino življenje na niti, nisem več trepetala pred grofovimi grožnjami.

Neko noč sem napisala svoji mami ganljivo pismo. Nad njim sem pretakala bridke solze, drugo jutro pa sem ga skrivaj odnesla na pošto.

Še danes ne vem, če je to pismo pispelo v caričine roke.

Mislim pa, da so dvorjaniki poskrbeli, da moja pisma — pozneje sem še nekolikokrat pisala — ne pridejo v caričine roke.

Iz Petrograda nisem prejela odgovora.

Nekega dne — grof se je ravno vrnil pijan iz krčme in je na vse pretege kričal in zmerjal — se zgrudi grofica na tla — iz ust se ji vlije kri. Živela je le še nekaj ur.

Med tem časom sem ji stala zvesto ob strani. Delala sem vse kar more storiti dobra hčerka za svojo mater, ki umira.

Grofica se je jokala in me je prepričevala, da se ne joče zato, ker mora umreti: v grobu bo našla le davno zaželjeni mir in pokoj. Jokala je radi mene, ker je bila v skrbeh za mojo usodo.

— Beži odtod! — mi je šepetala beži čimprej od tega prokletnika! Marsičesa sem te naučila, kar ti bo v življenju koristilo. Bodi rajše uboga, toda poštena delavka, le pri njemu ne ostani.

Hotela je še dvigniti roko, da bi me blagoslovila, toda medli plamenček življenja je ugasnil — bila je mrtva.

Ko je grof videl, da mu je žena umrla, je začel tugovati in jokati. Imenoval jo je svojim sladkim angeljom, kakor je pač že navada vseh pijancev. Toda jaz sem mu mirno rekla v obraz, da je on uničil svojega angelja in da je bil on njen vrag.

Dva dni pozneje smo pokopali grofico in jaz sem ostala sama z grofom.

Grof je naenkrat postal popolnoma drugačen. Ni več zmerjal, ni več bil nezadovoljen. Bil je blag in dober, kakor da bi mi bil pravi oče.

Zaklinjal me je, da ga ne zapustim, ker je že star in ne ve, kaj bi počel, če bi tudi jaz odšla.

Njegove besede so ganile moje srce in ostala sem, da storim svojo dolžnost in da mu vodim gospodinjstvo. Mislila sem, da ga je smrt žene res popolnoma predrugačila.

Toda vse skupaj je bila le hinavščina in komedija.

Vse to je delal grof le zato, da prejme iz Petrograda nagrado, če se mu posreči, da me ubije.

Trikrat me je poskušal spraviti s sveta.

Prvič mi je primešal v jed strupa in jaz bi gotovo umrla, da nisem popolnoma slučajno dala grižljaj mački.

Trenutek pozneje sem opazila, da se nesrečna žival zvija v strašnih mukah.

Takoj sem vedela, kaj se je zgodilo, toda takrat sem bila še tako naivna, da nisem verjela, da je bil grof zločinec. Istega dne predpoldne je bil namreč v hiši neki berač, pa sem msilila, da so ga poslali moji sovražniki da me zastrupi.

Minilo je nekaj mesecev in grof ni ničesar novega ukrenil.

Nekega dne pa me je povabil na izprehod. Ko sva se približala neki livadi, dvigne grof roko in pokaže na neko mesto,kjer bom našla posebno lepih cvetic. Ničesar hudega sluteč, sem se podala na livado, toda v trenutku, ko sem stopila na travo, sem opazila pred seboj nekaj črnega obenem sem dobro slišala sikanje.

Zakričala sem in skočila nazaj — kajti videla sem ogromnega strupenega gada.

Kač sem se vedno bala. Zato sem se hudo prestrašila, zlasti, ker sem mislila, da jih tu ni.

Mislila sem, da je kača pobegnila in ponovno sem hotela stopiti na livado. Takrat pa mi zakliče mladi gozdar, ki je pravkar prišel mimo:

— Nazaj, gospodična! Pojdite hitro na cesto — hitro!

Ubogala sem ga, ko sem se ogledala, sem zapazila, da me zasledujeta dva velika gada.

— Gospodična, kako ste vendar mogli stopiti na livado smrti — me vpraša gozdar.

— Livado smrti? — vprašam začudeno. — Kako je to ime čudno.

— Vidim, da niste odtod — reče gozdar. — Drugače bi vedeli, da je ta livada polna najnevarnejših kač. Gospodična, bodite prepričani, da bi gotovo umrli, če bi vas katerakoli kača vpičila.

Grof Pineberg je med tem izginil Sedaj mi je bilo jasno, zakaj me je poslal na livado po cvetlice. — Hotel me je poslati smrti v naročje!

Njegov namen je bil, da se podam na sredino livade, da me z vseh strani napadejo kače. Sedaj mi je bilo vse jasno. Sedaj sem vedela, da mi je on primešal pred pol leta v jed strupa.

Prestrašila sem se in komaj sem še hodila. Toda mladi gozdar mi je pomagal in kmalu sva dospela do gozda.

— Gospodična, vi ste zelo trudni — mi reče. — Tam je moja hiša — dovolite, da vas spremljam do nje.

Sprejela sem njegovo vabilo, ker res nisem več mogla hoditi.

V gozdarjevi hiši sem našla prijazno staro gospo. To je bila mati mladega gozdarja, ki me je pozdravila, kakor bi me že dolgo poznala.

— Oh, to je vendar mlada gospodična, hčerka grofa Pineberga — reče ona. — Že davno sem vas hotela spoznati, otrok moj, in veselim se, da se mi je naposled izpolnila želja, četudi mi je žal, da vas je privedel k nam neprijeten dogodek.

Nato me odvede v udobno opremljeno sobo, kjer se je vse svetilo od čistosti.

Trenutek pozneje mi prinese mleka in čaja, surovega masla, kruha in hladne divjačine. — Vsi smo sedli in začeli obedovati. Po dolgih letih sem se prvič zopet udobno počutila pod to mirno streho.

— Ali ste res hčerka grofa Pineberga? — me nenadoma vpraša stara žena.

Začudeno sem jo pogledala.

— Vem — reče ona — da vas je začudilo moje vprašanje. Toda povedati vam moram, da sem živela v tem kraju že s svojim pokojnim možem, ko ste vi dospeli. Do takrat grof Pineberg ni imel otrok. Mislila sem, da je vas adoptiral.

— Tako je — sem odgovorila — v meni ni niti kapljice krvi grofa Pineberga.

— Bodite srečni! — zakliče gozdarjeva mati — ker vam odkrito povem, da vsi ljudje sovražijo grofa, medtem ko soimeli pokojno grofico zelo radi.

Ko je omenila mojo pokojno prijateljico, so se mi orosile oči in morala sem si pokriti obraz z rokami.

— Vem — nadaljuje stara dama — vi ste grofico zelo ljubili, toda recite mi, dragi otrok, kako ste mogli ostati pri tem pijancu? On vas bo gotovo umoril.

— Mislim, da je moja dolžnost, da ostanem pri njem.

— Kaka dolžnost? — vzklikne stara gospa. — Vi ne smete imeti napram njemu obzira. Če bi bila jaz tako mlada kakor ste vi, bi se pogumno podala v svet.

Ostala sem še nekoliko ur v gozdarjevi hiši in ko sem zvečer nameravala oditi, se mi je zdelo, da nisem več sama na svetu, temveč imam dobre prijatelje.

Ko sem se vrnila domov, se grof Pineberg zelo začudi in me vpraša:

— Kje si bila tako dolgo? — Bal sem se že, da se ti ni morda kaj pripetilo.

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

ZA KRATEK ČAS

Skopuštvo Friderika Velikega je bilo znano. Kljub temu ga je nekoč neki samostan poprosil podpore za popravilo samostanske cerkve. V prošnji so redovniki navedli, da je cerkev tako mračna, da se v njej vidi komaj ped pred človekom. Friderik je na prošnjo napisal: "Blagor jim, ki verujejo, čeprav ne vidijo!"

*

Friderik Veliki in vojaški begunec. Frideriku Vel. so predstavili vojaka, ki je pobegnil od čete. Friderik ga vpraša, čemu je pobegnil. — Begunec: "Videl sem, v kako brezupnem položaju se nahajamo in da nas bo sovražnik pri prvem srečanju uničil." — Friderik: "Počakaj le še tri dni. Če se dotlej položaj ne izboljša, bomo lahko vsi skupaj bežali."

*

Prepozno. Gospod Grudnik se hoče peljati v Kranj. Na kolodvoru kupi vozni listek in ga plača s stotakom. Grudnik prešteva v čakalnici drobiž, ki ga je dobil pri blagajni, in se čez nekaj časa vrne k blagajniku: "Gospod, zmotiil ste se, ko ste mi menjali stotak." — Blagajnik: "Mi je zelo žal, a sedaj je prepozno. Morali bi mi to takoj povedati." — Grudnik: "Potem pa hvala! Dali ste mi namreč dvajsetak preveč."

*

Bog varuj, če bi bilo res! V nekem listu je bilo čitati sledeče: "Če zberemo proizvodnjo vseh opekarn v državi, dobimo , da letno proizvajajamo nekaj več kot dve miiljardi opek. Z drugo besedo: Letno pade na glavo vsakega državljana okoli sedemdeset opek."

*

Če se otrok umiva. Očka pride zvečer domov in nažene Tineta, naj se umije. Tine uboga in se umije, hm, da, ,kot se pač otroci. Očka pravi: "Kaj, to se pravi umivanje? Pošteno se mi umij! Saj se ti na bradi pozna, kaj si danes jedel." — Tine: "No, kaj pa sem jedel?" — Očka: "Rižev narastek". — Tine: "Haha, rižev narastek smo že včeraj jedli."

*

Profesorka. Profesor Cvek je seveda profesorsko raztresen in pozabljiv. Zadnjič mu je žena dala pismo, da ga vrže v poštni nabiralnik. Profesor vtakne pismo v žep in gre. V nabiralnik vrže svoj ščipalnik in si de zmagoslavno: "No, zdaj vsaj ne bo mogla žena reči, da sem pismo pozabil oddati!"

Njena zasluga.

"Kako ti ugaja moj novi klobuk?"

"Lep je. Kako si ga pa mogla kupiti?"

"S prištedenim denarjem."

"S prištedenim? Kako?"

"Moža sem odvadila kaditi."

*

Škotska

Škottu je obolel sinko na davici. Ko mu zdravnik predloži račun, pravi Škot: "Upam, da mi boste dali nekaj popusta." — Zdravnik: "Ni mogoče! Zdravniki imamo svojo tarifo." — Škot: "Toda pomislite, da je moj sin okužil ves razred z davico."

Razumljivo

Gobezdalo: "Jej, jej, kakšen pa si? Še nikoli se mi nisi zdel tako star kot danes!"

Jezičnik: "Saj menda tudi še nisem nikoli bil toliko star kot danes."

Že ve, kaj ga čaka.

Drejče lekarnarju: "Ali imate kakšno zdravilo zoper bolečine?" — Lekarnar: 'Kakšne bolečine pa imaš?"

Drejče: 'Sedaj jih še nimam, toda očka pravkar bere moje šolsko spričevalo.'

Oh, ti ljubi otroci!

Očka sede naposteljico, v kateri se mali Lado pripravlja spati. "Čakaj, pripovedoval ti bom pravljico, da boš lažje zaspal." pravi očka. — "Dać očka, kar pripoveduj." meni Lado. — Očka pripoveduje pol ure, pripoveduje eno uro, naenkrat je bilo vse tiho. Mamica v sosedni sobi se umirjena obrne v postelji.. Tedaj se rahlo odpro vrata in mamica vpraša: "Ali spi?" A med vrati stoji Lado v nočni srajci in reče: "Da, mamica, končno je le zaspal."

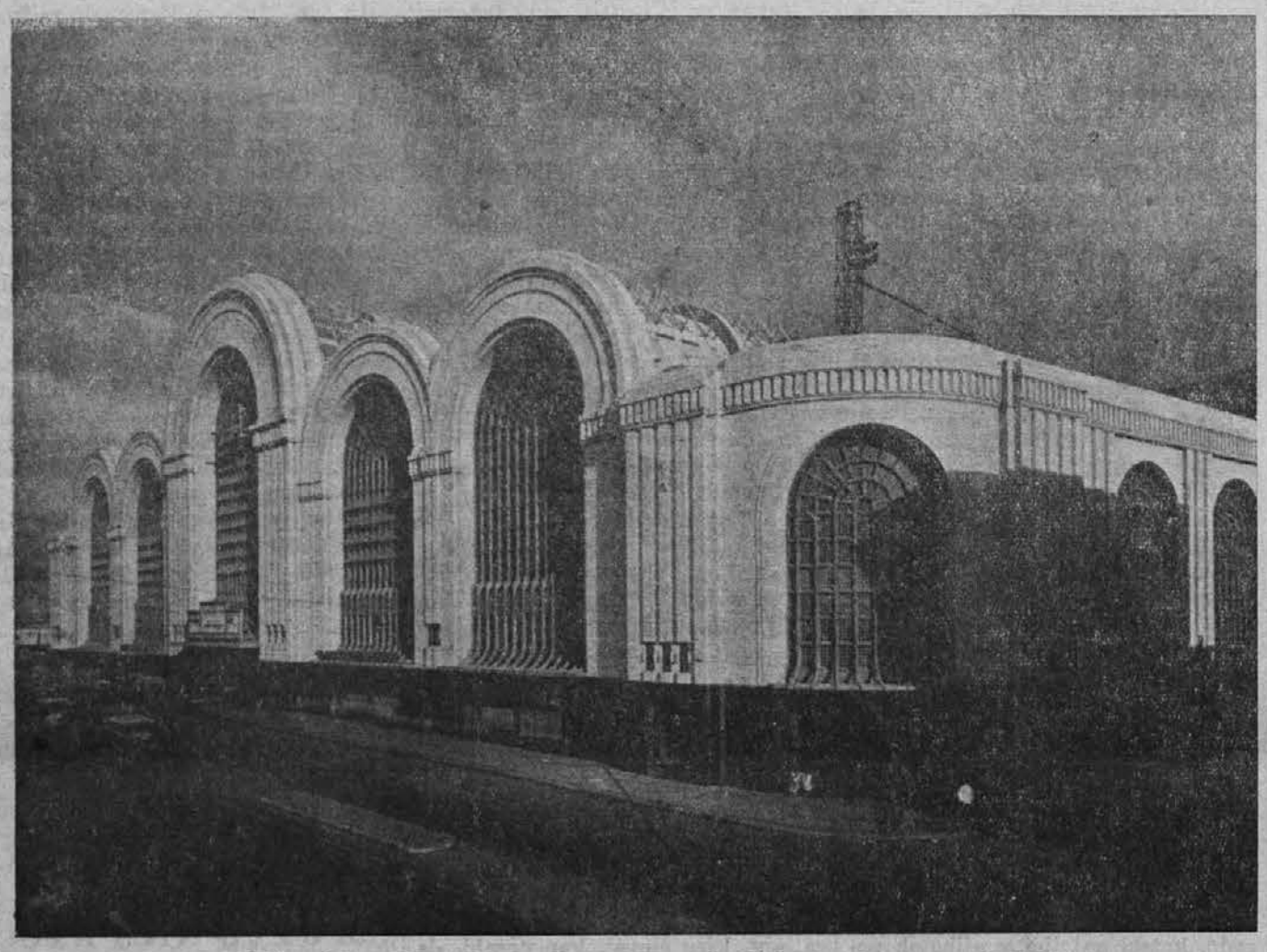

Pročelje tržnice "Mercado de Abasto Proveedor", katero je po mnenju občinskih strokovnjakov eno najlepših v Buenos Airesu, je izdelala tvrdka Delpini, Sulčič in Bes ter je dobila zato ta tvrdka tudi prvo nagrado, zlato kolajno in diplomo.

PRVA

Slovenska vinarna

NA DOCK SUDU

V zalogi imam veliko izbiro najboljšega vina in raznih pijač Na željo klijentov dovažam na dom. — Cene zelo nizke
Priporoča se lastnik

ALOJZ ŠIRCA

Calle Mazzini 1479 -- Dock Sud

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

PRVOVRSTNA

Restavracija, Bar in Pivnica

RIVERA 1999 vogal DORREGO
U. T. 54 - 7461

Zračni prostori za društva, bankete in svatbe z rezerviranimi prostori za družine
Kegljišče in krogljišče
Vsakovrstne jedi ob vsaki uri
Za društva dvorana brezplačno
Priporoča se lastnik

ANTON DEKLEVA

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231
Villa Devoto

— Ne — sem mu ostro odgovorila — kače me niso mogle doseči, toda če želite cvetlic z one livade, si pojdite sami po nje!

To je bila odkrita napoved vojske. Od tega trenutka naprej se je grof Pineberg zavedal, da sem ga spregledala.

Toda to ga je še bolj dražilo.

In poskusi še enkrat, da me ubije, toda Bog je hotel drugače. Ubijalec se je sam ujel v past, ki jo je meni nastavil.

V bližini naše hiše se je nahajala reka.

Odkar nam je začelo primanjkovati hrane, se je začel grof pečati z ribolovom in je večkrat prinesel domov kako lepo ribo.

Nekega dne mi reče:

— Danes moraš z menoj, ker sem postavil pri starem mlinu mrežo, ki je pa ne morem sam potegniti na suho.

Nehoté sem se spomnila na livado smrti in sklenila sem, da bom sicer šla z njim, toda da bom zelo previdna.

Oblekla sem se tako, da me obleka ne bi ovirala, če bi morala plavati.

Prišla sva do reke, sedla sva v čoln in se odpeljala do mlina.

Slišala sem že, pa tudi videla veliko mlinsko kolo, ko se grof Pineberg naenkrat sklone in jaz opazim, da je dvignil z dna čolna kratki in debeli drog.

— Kaj delaš to? — sem ga vprašala. — Ali hočeš, da utoneva?

— Oba ne bova utonila, golobica moja — odvrne ubijalec — temveč samo ti! — Ti moraš umreti, ker te v Rusiji ne potrebujejo!

V tem trenutku skoči grof iz čolna in začne plavati proti bregu; z gotovostjo je računal, da me bo pograbilo mlinsko kolo in da bom utonila.

Spoznala sem, da sem izgubljena, če se mi ne posreči odvrniti čolna od mlinskega kolesa.

Zdajci pa slišim poleg sebe strašen krik. Obrnem se in opazim, da se stari grof Pineberg še vedno nahaja poleg čolna, četudi se je trudil z rokami in nogami, da bi se oddaljil od čolna. Videla sem, da ga je Bog kaznoval za njegov zločinski namen. Ko je skočil iz čolna, se je zataknila njegova suknja za velik žrebelj na čolnu, tako da se ni mogel osvoboditi.

Jaz nisem več smela izgubljati časa, če sem se hotela rešiti. Hitro skočim v vodo in čez par minut dosežem obalo.

Ko sem se ozrla, sem videla strašen prizor.

Struja je pograbila čoln in ga gnala z bliskovito naglico k mlinskemu kolesu. Čoln je bil poln vode, ker je ubijalec napravil na dnu luknjo.

Z vsemi svojimi močmi se je grof trudil, da bi se rešil čolna — med tem pa že opazim, da ga je pograbilo kolo, ga dvignilo s svojimi železnimi klini visoko v zrak — strašno pokanje — krik — in trenutek pozneje je izginil grof Pineberg v globini.

Jaz se zgrudim na kolena in zahvalim Boga, da me je rešil.

Nato sem šla domov, vzela vse svoje stvari in odšla v gozdarjevo hišo, da bi se dogovorila s prijateljema, kaj mi je sedaj storiti.

Nisem jima razodela svojega rodu, temveč sem jima samo omenila, da imam v Rusiji sorodnike.

V tem času sem prvič v življenju doživela, da mi je moški raodel svojo ljubezen. Takrat sem bila stara šestnajst let, in če mi sedaj laskajo, da sem lepa — se moram le smehljati, ker sem bila takrat zares prekrasna.

Bila sem kakor divja roža v gozdu.

Mladi gozdar mi je kaj kmalu razodel svojo ljubezen. Na kolenih me je zaklinjal, naj ga uslišim in naj ga ne zapustim. V prekrasnih barvah mi e naslikal najino bodoče življenjev gozdarski hiši in priznavam vam, Francesco, da sem takrat resnično nameravala se odreči svoji pravici na ruski prestol. In da sem takrat ostala v gozdu kot gozdarjeva žena, kdo ve...

Klarisa povesi glavo na prsa, dve veliki solzi sta se zrcalili na njenih dolgih trepalnicah.

V Francescovi duši se porodi ljubosumnost.

Ljubosumen je bil na človeka, ki ga še nikoli ni videl — na mladega gozdarja, ki ga je Klarisa najbrž že davno pozabila.

Toda ali te je sploh kedaj ljubila?

Mogoče so bile to njene prve mladostne sanje!

Pripovedujte mi dalje — zaprosi Francesco Armidore, ker je hotel vse vedeti, kar je doživela žena, ki jo je ljubil.

Nebo pa se je medtem pooblačilo in je postajalo vedno bolj temno — morje je bučalo in tulilo kakor suženj, ki se je rešil svojih okovov.

— Da, takrat bi skoro sprejela ponudbo mladega gozdarja — nadaljuje grofica Pineberg — toda neki notranji glas mi je govoril: ne smeš — ti ne pripadaš sebi — tvoja bodočnost pripada celemu ruskemu narodu.

Zato sem odgovorila mlademu gozdarju, da se ne morem z njim poročiti, ne da bi prej vprašala svoje sorodnike v Rusiji. Rekla sem mu, naj me pozabi, ker so moji sorodniki zelo odlični ljudje, ki imajo z menoj popolnoma druge namene.

— Vaša sreča ne prebiva v palačah, draga Klarisa — mi je odgovoril gozdar — temveč tukaj, v tej mali gozdarski hišici, kjer boste tisočkrat srečnejši. Daj Bog, da se ne bi nikoli kesali, da ste odbili pošteno srce, ki vas ljubi in roko, ki bi vas ščitila.

Teh besed mladega gozdarja sem se pogosto spominjala.

— Kontesa, ali ste se kedaj kesali, dt se niste poročili z mladim gozdarjem?

— Nisem! — odvrne lepa deklica in pogleda mladega človeka s svojimi sijajnimi očmi. — Nikoli se nisem kesala, ker hočem priti do svoje pravice — in rajše umrem, kakor pa da bi se morala svoji pravici odreči.

V tem trenutku zadene gondolo strahovit sunek.

103. POGLAVJE

Nevihta

— Gianettino — zakliče Francesco in objame z eno roko mlado konteso. — Gianettino, ti si se zmotil — to je nevihta!

Gondoliere se ozre in pogleda s čudnim, dolgim in mračnim pogledom mlado in lepo ženo, ki je sedela na klopi, nakar reče dozdevno popolnoma mirno:

— Da, signore, to je nevihta in če se ne motim — ena od najnevarnejših neviht, kar sem jih doslej doživel.

— Potem si bil neumen, Gianettino — odvrne jezno Francesco — ker, če si slutil nevarnost, bi nas moral odpeljati nazaj v mesto.

— Nisem bil neumen — odvrne gondoliere — lopov sem bil!

Francesco in Klarisa sta ga začudeno pogledala.

— Lopov? — zakliče Francesco in v tem trenutku ga obide strašna slutnja.

— Gianettino, kaj pomeni to? Ti si bil vendar vedno poštenjak — nikoli nisi bil zloben človek! Kako se moreš sam tako strašno obdolžiti?

— Tako je, kakor sem dejal. Vedel sem se kakor lopov in nisem več vreden, da vodim gondolo. Ne verujem pa, da bom imel še kdaj priliko voziti se po morju — kajti to je naša zadnja pot!

— Gianettino, ali mislite — vzklikne trepetaje Klarisa — ali mislite, da nas bo doletela nevihta in bomo poginili?

Gianettino ne odgovori.

V njegovih očeh se je zrcalila neizmerna ljubezen. Dolgo jo je gledal, nato pa je tiho odgovoril:

— Da, kontesa, molite, kajti odbila je vaša zadnja ura!

In kakor da bi hotelo morje potrditi njegove besede, udari ogromen val ob lahko gondolo, tako, da je Klarisa prestrašeno zakričala, pa tudi sam pogumni Francesco je vztrepetal.

Kakor na povelje je zdajci vse oživelo. Zdelo se je, da se borijo vetrovi z vseh štirih strani — morje je bučalo in besnelo — neprestano so se dvigovali ogromni valovi — povsod je zijala neizmerna morska globina.

Morje je premetavalo lahko gondolo kakor orehovo lupino — bila je le slaba igračka valovja. Zdaj je visela na vrhu ogromnega vala, zdaj se je zopet spustila na dno vala. Nekolikokrat so jo že zalili silni valovi in če ne bi držal Francesco z obemi rokami ljubljeno ženo, bi Klarisa že davno izginila v strašni morski globini.

(Dalje prihodnjič)